

THE LITHUANIAN WEEKLY
 "KOVA"
 Published every Friday by the
 LITHUANIAN SOCIALIST FED-
 ERATION OF AMERICA
 [Incorporated April 28, 1908.]
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
 "KOVA"
 Išleista kas Pėtnyčia Leidžia
 LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA-
 JUNGIA AMERIKOJE
 Inkorporota Balandžio 28 d. 1908.
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

N. Kirhilaiciute
32 Glenwood st.

Nr. 10. Philadelphia, Pa., 10 d. Kovos (March), 1911 m. Metas VII.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS. PROPAGANDA

J.B.S. Kova prieš pirmeivišką spaudą Amerikoje109
 Karalius Nuo ko priklauso žmoniios nuotikiai110
 Žymontas Mūsų uždaviniai111
 L.F.d' M.-R. Socijalizmo trupiniai111

ŠIS BEI TAS IŠ AGITACIOS

Vienuolynai — lizdai piktadarysčių112
 Kodėl socialistai nešvenčia ir tt113

SVARBIAUSIOS ŽINIOS

BELETRISTIKA ir POEZIJA.

J.B.S. Naujų Metų Dovana 115
 Žodis LSS. 7 kp. protesto komisijai115

KORESPONDENCIJOS

SAJUNGOS REIKALAI119

VIENAS DOLERIS DOVANŲ.

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikals, prisijunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t.y. "KOVA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET." ar "LAISVAJA MINTI" per istiaus metus; telp-pat gaus dovanai garsiąją knygą "BALTRAMIEJAUS NAKTI", verstą iš prancūzų kalbos, kurios kaina 75c. ir dar "GRAMATIKA" (MOKYTOJA) iš kurios išmoksi anglišką KALBĄ taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vietiek 2 dol. kastoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisitę 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo die nos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir ave-timtaučiai turėtų gramatiką, išmokytą anglišką kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 THE JUNGLE „Raistą“ dar galima gauti, prisijunčiant VIENĄ DOLERI.

„KOVOS“ SPAUSTUVE

SPAUDINAME VISOKIUS SPAUDOS DARBUS:
 plakatus, tikietus, programus, vizitines kortelės, konstitucijas, knygas, paveikslus, atvirutes, laiškams popieras, čarterius ir t. t. įvairiose kalbose.

„KOVOS“ spaustuvė nuo Naujų Metų žymiai pagerinta, spalvuotas darbas tik ką neseniai investas. Visos mašinos varomos elektriška pajiega, todėl, darbus visuomet atliekame GREITAI, GRAŽIAI ir ATSAKANČIAI, UŽ LABAI PRIEINAMĄ PREKĘ ir visuomet į UŽSAKYTĄ LAIKĄ!!

„Kovos“ Spaustuvė priima darbus ne tik nuo vietinių gyventojų, bet ir iš kitu miestu pačta ar expresu. Turintieji kokius spaudos darbus, ar šiaip kokius reikalus kreipkitės ypatingai ar laišku sekančiu adresu:

KOVA 1815 East Moyamensing avenue, PHILADELPHIA, PA. TELEPHONE KEYSTONE MAIN, 2958.

THE LITHUANIAN WEEKLY „KOVA“ PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor A. ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svietc	
One year	\$2.00	Vienlema metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

„KOVA“
 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
 Telefonas, Keystone, Main 2958.

„TURKEY RED“ CIGARETTES

10 for 10¢

„Kovos“ spaustuvė priima darbus ne tik nuo vietinių gyventojų, bet ir iš kitu miestu pačta ar expresu. Turintieji kokius spaudos darbus, ar šiaip kokius reikalus kreipkitės ypatingai ar laišku sekančiu adresu:

rai kurie bud
 rviški, sunaik
 duoti priimam
 iš tuo knyga
 a, kaip jie igam
 ie tame padem
 oje kalboje le
 , arba syfi
 nelma, Ab
 gyvybes sk
 us, Rheum
 yva, Kepen
 li but galiu
 ir slapta, su
 la sveikata, sp
 Ji ira krautu
 kurios vyra
 tedami už pra
 itisti šita kny
 let galiutimai
 a VYSAI DTK
 ie sava varda
 cji mums šen
 s knygos.
 na.
 ICAGO.
 pasifilimim
 s išsiustum
 laivų.
 visas šo
 digiai.
 detų.
 , Pa
 ingi.
 sveikim
 25c.
 vukoni
 plnig
 alstradi

KNYGOS.

«Knygos»— trumpas žodis, bet labai daug reiškiantis. Tik žinomas dalykas, nevisos knygos yra geros, kaip nekurie žmonės pratę yra reklamuoti. Tos tik knygos yra geros ir naudingos, ypač darbininkams, kurios yra parašytos socialistiškoj pakraipoj; kuriose atvirai ir aiškiai parodoma visos daromos nuoskriaudos bėdiniams darbininkams. Kas tokias knygas išleidžia? Paklauskite. Aišku, kad Liet. Soc. Sąjunga rupinasi ir išleidžia tokias naudingas kiekvienam galvojančiam žmogui knygas. Jau daug jų yra išleista ir toliaus leidžiama. Tad, dabar, ilgais žiemos vakarais galima paskaityti—pasimokyti. Todėl reikalaukite iš «Kovos» administracijos knygų, o mės tuojaus prisiūsime. Ypač rekomenduojame tuoju užrašyti labai gerai parašytą ir populiarišką—mokliškai išaiškinanti knygelę — Socialdemokratų Mokslo Pamatai.

Visuomet adrisuokite:

«Kovos» Administracija,
1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

KOVOS Agentai.

- J. BUKANTIS, 28 W Broadway, So. Boston, Mass.
- K. DEMIKIS, 134 Prospect st., Wilkes Barre, Pa.
- A. L. REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.

«KOVOS» Agentai.

- J. VISOCKIS
8139 Vincunas Road, Chicago, Ill
- FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill
- J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- G. A. PUPAUSKY & CO.
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.
- MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
- A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.
- J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa
- J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
- A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS
842 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.
474 Merrimac st., Lowell, Mass.
- V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
- F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- K. ARMINAS.
204 E. Main st. Plymouth, Pa.
- J. ZALANSKAS.
11 Charter, St E. Xeter, N. H
- A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash
- A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.
- M. K. ŽVINGILAS.
keliaujantis agentas
R. F. D. Simebur Conn
- V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
- P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,
- J. KALAKAUSKAS
55½ Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS
227 Chapel St. New Haven, Conn
- J. BINDOKAITIS.
71 Henry St. Rochester, N. Y.

A. J. NERIS Box 195
Easton, Pa

Lietuviškas specialistas gydyme moteriškų, vyrų ir vaikų ligų, kurios, nors būtų ir užsėntusios, vienok Mt. Sinai ligonbutis pasiūlo visiem Lietuviam veltus patarimus ir teisingą ir pigų gydymą; atsilankantioms, nuo 2-os iki 3-os v. p. p.
:: Dr. Bernard L. Kahn ::
1433 So. 4-th st. Philadelphia, Pa.

Rusiškai—Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija). [Russian American Mail Steamers]

Nauji dvilypiniai šriubiniai laivai: „Kursk“, „Russia“, „Birna“ ir „Lituania“ plaukdoja reguliariškai tarpe Rusijos ir Amerikos. Tai yra vienatinė linija, kuri plaukia tiesiai į Rusiją be persėdimo. Pasažieriai gali susikalbėti tarp savęs ir gauna valgį tokį kaip Rusija. Parankumą kelionės gali palydyti tūkstančiai važiauvusių laivais šios linijos.

Ruski paštavi laivai išeina:

Vardas	is Liepojaus	is New Yorko
BIRMA	"	Kovo 11, 1911
LITUANIA	"	" 25, "
RUSIA	"	Baland. 8, "
KURSK	"	" 22, "

Reikalaujant smulkesnių informacijų, kreipkitės prie vyriausio perdūtinio laivų Linijos:

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agentj
27 Broadway New York.

Dr. Eva Katzman ::
Dr. James M. James
Dentistai (kalba rusiškai)
203 East Broadway
New York, N. Y. Tel. 3123 Orchard

Naujas sceniškas veikalas NETIKETAI

Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė. Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediją perskaityt bei sulošt, kreipkitės į «Kovos» administraciją, o tuoj bus prisiūsta

Jeį kentį nuo persišaldymo, skaudėjimą sąnariuose, galvos skaudėjimą, vidurių užkietėjimą, vartok: GILES pallosavimo plotkeles, tik 25c už pakelį. Siunčiamas į visas vietas valstybės už 27c.
E. W. GILES, Aptiekorius
2nd & Federal sta., Philadelphia, Pa

Kelstone Phone Main 14—28.
Bell Phone Lombard 2506 A.
Dr. Philip ROVINO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

NAMINE MOKYKLA

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta)..... \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15c.
Naujas Būdas mokintis rašyti be mokinio 10c.
Aritmetika mokimuisi rukundų su pav. (apdaryta).... 35c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:

P. Mikolainis
Box 62 New York City

«Prasikaltimai ir Prasikalteliai.»

Po tokių antgalvių yra naujai išleista Sąjungos knygutė. Ši knygutė tik dabar neseniai išėjo iš spaudos. Todėl, manome, kad mylintieji skaityti knygas, užsrašys tuojaus ją — prekė tik 10 c. Nors gyvenime mės daug girdime apie prasikaltimus—prasikaltėjus ir tas atsikartoja beveik kožną dieną visur, bet kad išaiškinti tą plačiau kodėl taip yra, mažai kas gali. Šita knygutė ir yra plačiai ir nuodugnai išaiškinanti prasikaltimų ir prasikaltėlių prasmę. Parašyta ji žinomo visiems amerikiečiams veikėjo advokato C.S. Darrow'o iš Chicagos, ačiu kuriam tapo išgelbėti kalnakasių vadai Meyer, Haywood ir Pettibone. Vertimas labai aiškus ir suprantamas kiekvienam. Tad patariame Sąjungiečiams ir gerbiamiems «Kovos» skaitytojams tuoju išsirašyti minėtą knygelę: «Kovos» adm. 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS

«RANKPELNIS»

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoj Britanijoj. Eina kas 2 savaiti. «RANKPELNIS» stovedamas ant darbininkų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinlas apie darbininkų judėjimą (vairiuose kraštuose. «RANKPELNYJE» tilpsta apart žinių ir mokliški straipsniai, apysakos, statistikos ir t. t. In šitų skyrių rašo įymesnlejte Europos lietuvii rašejai. «RANKPELNIO» kaina: metam \$1.00 pusei metų 50c, trims mėn. 25c. Pinigus ir laiškų reikia slųsti šiuo adresu:

„Rankpelnis“ Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaudamas numerio pažidūrėti įdėkite stampą už 2c.

DAVIERNASTIS

Ir visokius aktus su Rusija ir Austrija atlieku ūmai, gerai ir labai pigiai. Kas nori atsiimti savo dalį, ar šiaip pinigus, arba parduoti savo turtą tėvynėje, ir su visoms kitoms provoms, lai kreipiasi pas mane, o bus visiškai užganėdinti.

Mr. JOHN ČESNA,
Box 173 Minersville, Pa. (ofisas Washington Hotelyje).

KOVA PRIEŠ PIRMEIVIŠKĄ SPAUDĄ AMERIKOJE

EUŽGINČIJAMU faktų yra, kad šiandien spauda žmonijos gyvenime lošia svarbiausią rolę, kad išdalytė užėmė vietą mokyklos, kad spauda yra viešos nuomonės išreikštoja ir dvasios auklėtoja. Lyginai konservatizmas kaip ir progresas daugiausiai priklauso nuo spaudos. Tą pastebėjusios viešpataujančios klesos, kurių klesiniai reikalai priešingi yra mokslo besiplėtojimui tarpe plačiųjų pavergtų minių, turėdamos galę pažabojo pirmėiviškų srovių spaudą cenzuromis. Vienok yra žinoma, kad apšvieta visgi mažiau lėšuoja negu tamsybės palaikymas; mokslui besiplėtojant atžagareiviškoji spauda noroms-nenoroms turi sekti mokslą ir vis mažiau ir silpniau ginti konservatizmą. Lyginai žinoma, kad laisvė netaip brangiai atsieina įgyti negu priespauda palaikyti; laisvė visiems yra geistina, priespauda susitinka atspriešinimą ir pasmerkimą. Bet taipgi yra faktų tas, kad nevisi suprantame svarbumą pirmėiviškos, ypač socialistiškos, spaudos žmonijos gyvenime. Žmonės daugiau apie progresą kalba negu jį prie gyvenimo pritaiko. Priežastimi to yra tas, kad žmonijos prigimime dar užsilikęs senovės gadynių barbarizmas, kas progresui neleidžia išsiplėtoti ir įsiveržti į patį minių gyvenimą; jis beveik tik ilsisi necenzuruotoje literatūroje, spaudoje ir dailėje, kurios yra jo lopšiu ir apsauga.

Socializmas yra mokslu, kurį milijonai žmonių priimtų tuojaus, jeigu tik jį pamatytų; jei apie jį žino, tai žino daugiau iš atžagareiviškos spaudos, kuri stengiasi atvaizdinti tą mokslą minioms visai klaidingam pavydale, o teisybė, kurią skelbia socialistiška spauda, prie tų suklaidintų minių nelengvai prieina. Bet visgi prieina, o teisybės priešai bei tamsybės palaikytojai vis aiškiau mato, kaip daug jiems lėšuoja tamsybės palaikymas, o bet ta tamsybė šviečiasi ir teisybė pasirodo.

Tas įvyksta pasidėkavojant radikališkai ir socialistiškai laikraštijai. Ir tatai viešpataujančios klesos žinodamos, visur tą laikraštiją naikina ir visomis savo prievartos įjėgomis varžo.

Jungtinėse Valstijose Amerikos konstitucija užtikrintos spaudai laisvės viešpataujanti klesa negal cenzura suvaržyti, nors ir bandyta jau nesykį. Negalint to atsiekti, daromi visoki pasikėsinimai, mėginama įvairiausios priemonės, bet liaudies protestas apgina spaudos laisvę, uždraudžia persekiojimą. Net galų gale kapitalistai sugalvojo «puikų būdą» sunaikinti socialistišką spaudą, kad neleisti socializmui plėtoties. Ir štai prezidentas Taftas su generaliniu krasos viršininku Hitchcock nusprendė pakelti krasos mokesčius visiems krasa siunčiamiems laikraščiams.

Išteisinimui to savo nuosprendžio nurodo krasos deficitus; peireitais metais deficitas pasiekė 6 milijonus dolerių. Toks išteisinimas yra stačiai vaikiška kalba ar muilnimas akių nesvarstančiai dalyko visuomenei. Akyveizdoje fakto, kad geležkelio kompanijos už pervežimą krasos siuntinių iš valstybės išdo gauna 20 milijonų dolerių daugiau negu tikrai turėtų gauti sulyg kainų, mokamų per privatiškas expresines kompanijas už pervežimą, tai tokias pasakojimas, buk krasa siunčiami perijodiški raštai yra priežasčia krasos deficitų, yra vaikiškai paikų besiteisinimu. Tikrybėje gi visai kas kitas yra priežasčia pakėlimo laikraščiams krasos mokesčių; čia yra noras suvaržyti radikaliskosios spaudos įtekme į visuomenę.

Kapitalistų leidžiami dienraščiai daugiausiai išparduodami ant vietos, o apart to tie laikraščiai, turėdami milijonines įeigas, netaip skaudžiai atjaus tą krasos mokesčių pakėlimą, kaip radikališki laikraščiai, kurie užlaikomi pavergtosios klesos, visuomet tur kovoti su finansiniais kriziais. Ypatingai socialistiškos laikraštijos finansinis stovis visuomet svyruojantis.

Anot E.V. Debs'o, — kuris anals metais gana vaizdžiai nupiešęs socialistiškos spaudos reikšmę ir stovį, — kiekvienas socialistiškas laikraštis Jungtinėse Valstijose turi nuolatos kovoti taipgi ir už patį užsilaikymą savo gyvavimo. «Socialistiški laikraščiai ar jie būtų partijos nuosavybe bei privatiški ar siaurai partyviški ir dogmatiški, ar liberališki ir oportunistiški, sutinka tas pačias priešgynybes ir kliutis, kad su mažais išėmimais priversti cikvoti savo spēkas ir priemones delto, idant tęsti savo gyvavimą diena iš dienos tolyn.

«Nežiurint, kas socialistišką laikraštį leidžia ir kaip pavezdingai ir atsakančiai jis yra vedamas, nuo savo užgimimo priverstas kovoti prieš įvairias kliutis ir sunkenybes.

«Leidėjai ir redaktoriai—socialistai atsiranda vis tose pačiose nemaloniose apytovose, tečiaus kovoja be atkvėpimo, vildamiesi, kad galų-gale sulauks linksmesnės dienelės, ir kad laikrastis, kurio kritiškas likimas likosi jiems brangiu, galop stos ant tvirtų pamatų.

«Socialistiškas redaktorius sunkiau, daugiau ir sąžiniškiau dirba negu koks-nebuk asmuo partijos judėjime, o dirba tokiose apytovose, kurios įstumtų į nusiminimą ir nuvartų nuo kuovos lauko kiekvieną, kuris nėra plieniniu retėžiu prikaustytas prie judėjimo.

«Nežiurint tų pasibaisėtina sunkių sąlygų, socialistiški laikraščiai eina ir atlieka savo uždavinius minioje».....

Kapitalistų klesa tatai mato. Bando įvairiausiais budais apsuninti socialistiškai laikraštijai gyvenimą, bet nežiurint lėšų ir pastangų, tikslas atsiekti nėra jiems galima.

Tad P.J. Morgan, Jungtinių Valstijų trustų karalius, pasinaudodamas tomis sunkiomis socialistiškų laikraščių gyvavimo sąlygomis, išpirkto didesnę dalį Amerikos perijodiškų raštų (magazinų) ir apart to, kad tuos nupirktuosius radikališkus raštus paima ant savo vadžio, iš bereikalingai gaunamų nuo valstybės 20 milijonų dolerių už pervežimą geležkeliu krasos siuntinių pasiūlo dalį pakėlimui mokesčių už siunčiamus krasa laikraščius. Tas pakėlimas mokesčių jį nenubankrutys, bet užtat silpnai finansiškai stovinčius laikraščius prives prie galo.

Tas tai yra tikra priežasčia pakėlimo krasos mokesčių laikraščiams, o-ne krasos deficitai, kurie nė Taftui nė kitiems kapitalistams visai nerupi, jeigu bereikalingai geležkelių kompanijoms moka į metus po 20 milijonų dolerių. Kapitalistams visai toks mokesčių pakėlimas nekenkia, nes su tos priemonės pagelba galės sunaikinti socialistiškų ir radikališkų laikraščius, kurie finansiškai labai silpni.

Kitose valstybėse tuos laikraščius bei raštus galima naikinti general gubernatorių padavadijimais, konfiskata bei cenzura pažaboti, čia gi, kur laisvė spaudos konstitucijos apginama, kapitalistams, reik jieškoti priemonių, nors ir jiems patiems iš pirmo žvilgio kenkiančių. Tečiaus veltus pasiryžimas pono Morgano, Tafto ir jiems panašių žmonių minties išsiliuosavimo priešų. Pasikėsinimas ant socialistiškos spaudos jau tiek sykiu daryta, bet vis nenusisekė, nenusiseks kapitalistams ir šis pastarasis bandymas. Liaudis pradeda suprasti reikšmę pirmėiviškos laikraštijos ir ta liaudis neleis sunaikinti darbininkiškos laikraštijos, kuri yra vienatiniu liaudies ginklu.

Pavergtosios klesos prieš vergintojus kovoje socialistiška laikraštija yra pavergtosios klesos advokatu ir tikru apginėju darbininkiškų reikalų, nežiurint, kad už tą savo sunkų trisų ta laikraštija iš apginamųjų negauna užpelnytą atlyginimą, dėlei ko tur skursti ir už savo buvį kovoti. Socialistiška laikraštija yra netik apginėju ir pionieriu partijinių siekių, bet ir plėtoju apšvietos ir kultūros. Tą pripažįsta net ir buržuazijinės srovės.

Protestas priešai pakėlimą krasos mokesčių laikraščiams jau pakyla. Drukorių unija jau išnešė savo rezoliucijas, pasmerkiančias kapitalistų pasikėsinimus, pakelti protestą privalo ir visa darbininkiška klesa.

niečių gy-
aityt bei
prisiūsta

KLA
kalbos
apdary-
\$1.00
kaip
be mo-
15c.
tis rašy-
... 10c.
ulsi ro-
... 35c.
ney Or-

is
City

utė. Ši
me, kad
ik 10 c.
rasikal-
d išaiš-
gutė ir
kaltėlių
o advo-
kalna-
i aiškus
ir ger-
nygelę.
ia, Pa.

IS"

=
K-
ual
ie.
y-
es-
u:
=

Ishill
D

gerai ir
, arba
ns, lai

Jan Kochanowicz.

NUO KO PRIKLAUSO ŽMONIJOS NUOTIKIAI.

Vertė A.J. Karalius.

(Taša)

Nesa sulyg tų galvočių nuomones — materijališki gyvavimo šaltiniai, būtent: maistas, drabužis ir gyvenimas esti būtinais reikalinga pagrinda žmonijos būvio, taigi žmogaus veikimas atkreiptas visų pirmu link pagaminimo tų būtinų materijališkų turčių. Apart to, siekimas prie patenkinimo atsakančių žmogaus reikalavimų taip stiprus, kad jis atsiliepia visuose pavidauose jo veiklumo. Asmuo, kaip ir dauguma, ant tiek užsiiminėja kitais reikalais, ant kiek yra užganėdinti savo materijališku padėjimu — priešingam atsitikime atsisako nuo visko, padedant visą triūsą pagaminimui materijališkų gyvavimo šaltinių. Dugne visų nuotikių apsiireišimo, kad išgiliname į juos, visuomet rasim ekonomiškų reikalų tūlių draugijos luomų. Vieni stengiasi išnaudoti kitus, vieni su kitais kovoja, norėdami iš abelno materijališko priedo pagaut didžiausią dalį. Tą grumimąsi įvairių draugijos luomų dėl materijališkų ir ūkiškų reikalų, tverėjai materijališko nuotikių supratimo pavadino klesų kova.

Kokioj formoj išeina nuosavybės tūloms draugijos klesoms ekonomiškai reikalai, kokiu būdu dalija jie draugiją į priešingus viens kitam skyrius ir kokią daro įtakmę į kovą tų skyrių arba klesų geriausia paaiškina mums metimas žvilgio į ekonomišką sąlygą šiame kapitalistiškame surėdyme.

Kadėl šiandieninius nuotikius vadiname kapitalistiškų surėdymu? Darome tai dėlto, kad visa darbo organizacija ar išdirbystė šiandien paremta galėjimu traukti iš jos pelną per savininkus žemės ir įrankių išdirbystės, nes tie savininkai esti visuomenės dykaduoniai, t. y. dalis draugijos, neprisidedanti prie padidinimo visuomenės gerovės. Nesa kapitalu priimta vadinti tuos visus šaltinius produkcijos įrankius, kurie padeda išnaudoti darbininkų darbą, taigi savininkai tų šaltinių pavadinti kapitalistų klesa, dėl atsikymo nuo kitos, daug skaitlingesnės, o šiandien išnaudojamos visuomenės dalies — proletarijato. Užlaikymas gyvenimo visuomenės narių daugumos šiandien negalimas be pasinaudojimo iš tų šaltinių ir produkcijos įrankių, kokius šiandieninė karta apturėjo nuo praėjusios. Žino apie tai taip vadinami «teisūs» savininkai tų šaltinių ir, pasinaudojant iš tos progos, kad yra savininkais, dirbtuoja darbininkų klesai sąlygas, kokiomis toji paskutinė gal naudotis tais įrankiais ir šaltiniais.

Tos sąlygos nepaprastai susiaurintos: už kiekvienas 2 valandas, kurioms darbininkai naudojami iš įrankių dėl savęs, kapitalistas verčia jį dirbt 6–8 valandas jam.

Kad tas žiaurus išnaudojimas ir ta aiški neteisybė sukelia darbininkų klesoj maišto dvasią, turbūt nereikia aiškinti. Darbininkai negal sutikt palaikyti sistemą, kurioje jie krinta kaip aukos draugijos surėdymo neteisybės. Taigi nuo pat valandos, kuomet pamatė, jog esti apvagiama, nutarė ginties, o galop užvest toki draugijos surėdymą, kuriame nebūtų ekonomišką išnaudojimo. Ir dėl įvykdinimo to surėdymo pradeda kovą su kapitalistų klesa, kuri ištikrųjų nenori daleist sugriaut šiandieninę, taip naudingą jiems produkcijos, sistemą.

Taigi matome iš augščiau paduoto paveikslu, kad kle-

sų kova paeina nuo priešgynybių ūkės gyvuojančių draugijos luomų reikalų, ir kad tąją priešgynybę tur savyje jau pats draugijos surėdymas; tas patvirtina pažiūras nuotikių dialektikų, aiškinančių visokius istoriškų apsiireišimus, kaipo rezultatą kovos priešingų gaivalų, iš kurių vienas kitam yra tėvu.

Pasilieka išrišt da vieną užklausimą: kas turi įtakmę į permainą pobūdžio pačios klesų kovos? Nes žmonijos nuotikiai mus mokina, kad pati klesų kova taip sena, kaip istoriška žmonija, tai vienok teisūs santikiai tarp draugijos klesų nuolatos mainėsi. Klesa valdančiųjų arba savininkų žemės ir išdirbystės šaltinių visumet išnaudodavo klesų neturinčiųjų, bet tas išnaudojimas kitaip įvykdavo gadyneje vergystės surėdymo, ir kitaip gadyneje baudžiatvos, cechų arba šiandieninio kapitalizmo.

Pirmoje iš pažymėtų gadynių darbininkas vergas buvo nuosavybe pono. Senovės filozofai vadindavo vergą «gyvu įrankiu», «gyva nuosavybe» arba be ceremonijų «dirbančiu gyvuliu». Ponas stačiai prisakydavo vergui, ką tas tur daryt ir už kožną nukreipimą paliepiamų, pats teisdavo savo «gyvąjį daiktą».

Nedaug geriau sekėsi ir ūkininkui baudžiatvos gadyneje. Kitoki buvo santikiai amatninko su meisteriu, o da labiau kitoki santikiai samdomojo darbininko su darbdaviu — kapitalistu.

Kaip jau pastebėjome, visose nuotikių gadyneose nevaldantieji produkcijos šaltinių darbininkai esti išnaudojami savo ponų arba darbdavių, bet laikui bėgant nyksta priklausomybės santikiai kokie buvo vergystės gadyneje. Skirtumai apkalbėtuose santikiuose turėjo įtakmę ir į pobūdį pasistengimų darbininkų klesos su tikslu numest spaudžiantį ją jungą ir pasistengimų valdančios klesos su tikslu palaikyti savo privilegijas ir padėjimą.

Artimam ryšij su augščiau paduotu klausimu yra sekantis, platesnis: kokios buvo priežastys permainų santikiuose tarp klesų, ir kas turėjo įtakmę į tvėrimąsi tūlių ūkiškai-draugijinių sąlygų įvairiose nuotikių gadyneose? Čia tverėjai materijališko nuotikių supratimo, Marks ir Engels duoda sekantį atsakymą: Kiekvienas ūkiškai-draugijinis surėdymas draugijos priklauso nuo technikos išdirbystės atsakančioj nuotikių gadyneje, o permalnos draugijiniame gyvenime priklauso nuo išsivystymo tos pačios technikos.

Dėl išaiškinimo to tvirtinimo, grįžkime prie praeties. Prieistoriškoje gadyneje, kuomet žmonės sunkioje kovoje už būvį naudojosi prastais įrankiais ir ginklu, nugalastu iš akmens, ir kuomet tie įrankiai rodėsi perprastais ir sutau-pindavo žmogui, sulyginant, mažai darbo, jis buvo labai silpnas. Egzistencija be abelno darbo ir abelno visos kuopos apsiginimo buvo stačiai negalima. Taipgi buvo didelė išnaudojimas vienų narių kuopos per kitus, nes kiekvieno iš jų atsiekti darbo vaisiai buvo labai maži ir užteko tik išsimaitinimui paties savęs. Kuomet laikui bėgant žmonės igavo daugiau praktikos ir, pasidėkavojant narijams išradimams, praturtino savo technišką žinią ir lengvesnio išdirbimo materijališkų gyvavimo šaltinių mokėjimą, jų gyvenime įvyko daug permainų.

Naudojantis įrankiais iš bronzos ir geležies, vietoj iš akmens, daug pagelbėjo gentims pereit nuo piemeninkavimo ir žvėjojimo į žemdirbystę, kurioje tai gadyneje darbo vaisiai ant tiek pasidaugino, kad gudresni draugijos nariai galėjo išnaudoti lėtesnius. Ant tos dirvos išdygo vergystė, o vienkart vis vaizdžiau pradėjo apsiireikšt kova vergų prieš ponus. Bet technikos išsivystymas ant to neapsistojo.

M ū s ū u ž d a v i n i a l .

Pažadėjau šiek-tiek parašyti apie idėjinį darbą — socializmo propagandą ir besiantinančią socialistišką revoliuciją, tat rašau.

Socializmo idėja — tai sunki ir ilga nepaliaunama kova su visokiais prispaudimais — skriaudimais darbininkų klesos. Idėja, kuri reikalauja daug energijos, nuoseklumo toj kovoj ir... ankūgyvasčių. Socializmo idėjos žmonės iki šiol kentėjo ir dabar turi kentėti visokius nereikalingus smugius, daromus iš visų kitų luomų ir persitikrinimų. Bet nežiūrint į tai, socializmo idėja visame pasaulyje platinasi labai sparčiai, apimdama vis didesnius ir didesnius būrius žmonių. Jau vargiai galima būtų rasti civilizuo-tą tautą, kurioje nebūtų socialistų. Tarpe kitų civilizuo-tų tautu, aš priskaitysiu ir lietuvių tautą, kurioj, socializmas, kaip nauja idėja, dar jauna. O ypač tarpe Amerikos lietuvių (aš ir kalbu tik apie Amerikos lietuvius). Amerikos lietuviams socialistams, prisiėjo jau nemaža priežastis. Tam buvo priežastis. Kuomet Rusioj, sykiu ir Lietuvoj nenusisekė revoliucija, tuomet tartum kokia juoda šmėkla užviešpatavo tarpe socialistų. Iš visų abazų pradėjo užpuldinėti ant socialistų, būk tai jie kalti, kad revoliucija tapo pralaimėta. Socialistų energija ir spėkos nupuolė — pasidarė dvasiška apatija. Tuom syk turėjo kas-nors pasinaudoti taja proga ir pasinaudojo. Atsirado diplomatai, pasivadinusieji save karštais patrijotais, emė laikraščiuose rašyti apie Dr. Kudirkos jubilėjų ir tt. Tuomet jau diplomatai manė, kad socialistai niekuomet neatgaus energijos. Bet veltui. (Tuomet daugumas neva socialistų, gyvendami skolintomis mintimis, prisišliejo jų abazan) Dr. K. jubilėjus praėjo, 40 m. emigracijos sukaktuvės praėjo. Diplomatomams neliko parankius dirvos; ką buvo paėmę į savo rankas, nudėvėjo. Tat dabar prisišliejo prie SLA. Ir kaip matyt, diplomatai nudėvės ir jį.

Kodėl atsiranda tokie diplomatai? Aišku, kad su pagelba visuomenės, galima greičiau pasipelnėti. Mat jie nurodinėja idėjines puses kokio-nors dalyko, o patis visai iš kitos pusės naudojami. Apvilta liaudis žiūri ir laukia, kuomet pasibaigs ta komedija.

Tuom pačiu sykiu, kuomet diplomatai naudojosi minėta proga, atsirado tarpe sąjungiečių pseudo-socialistų, kurie daug blėdies padarė Sąjungai, kaip materijališkai, taip ir morališkai. Vienok ta komedija jau atlošta — liaudis pamatė kur tiesa ir... pseudo-socialistai nustojo įtekmės ir liko paprastais nusidėvėjusiais biznierpalaikiais. Nors nemalonus apsiereiškimas, bet tai faktas.

Liet. Socialistų Sąjunga, kaipo savistovi socialistiška organizacija, paremta ant socialdemokratiškų pamatų ir taktikos (kuri lietuviams labiausiai ir tinka), turi ir laikytis tos taktikos ir tų pamatų. Tiesa, savo laiku buvo kilę ginčai dėl tų pamatų, bet dabar jau apie tai nekalbama. Ir gerai.

Kad pasekmingiau plėtoti tarpe Amerikos lietuvių socializmo propagandą — reikia dirbti. Apsiemus kokį darbą, reikia atlikti priedermę. Priedermę turi atlikti kaip pavienės ypatos, taip ir visa organizaciją sykiu. O kad atlikti priedermę, reikia atlikti darbą atydžiai. Ikišiol Sąjunga, kaipo savistovi organizacija, tankiai nukrypavo į kitas vėžes — tankiausiai pasišliejavo ant tautiečių (bent taip jie save vadina), o tas pasišliejimas visai bereikalingas. Kam mums sąjungiečiams ir visai Sąjungai sirgti svetima liga — rūpintis apie kitus? Kam? Geriau duokime veikti kiekvienam taip, kaip jis geriausiai supranta. Sykiu reikalaukime nuo kitų, kad mums būtų duota veikti kaip mes manome. Taip kaip pavienė ypatė neilgai gali gyventi svetimomis mintimis, taip ir visa organizacija neilgai gali gyventi skolintomis mintimis, klausyti keno-nors patarimo, ypač dar tuomet, kad tas patarimas yra per daug nukrypęs nuo mūsų tikslo. Nors daug sykių jau yra sakyta, jog mes socialistai per daug siauru takeliu einame, bet tas pasakymas dar nieko nereiškia. Tiems sakytojams išrodo, jog mūsų dar-

bas siaurai varomas, bet mums visai kitaip išrodo. Daugumas serga ne savo liga — rūpinasi ir suka sau galvą ne apie savo dalykus. Tiesa, mažiau kritiškai žiūrinčius į dalyką, socialistus, tokios pasakos sulaiko nuo darbo, bet tas tik laikinai. Tokiems pririjodams praėjus, mes kaipo socialistai, vėl stojame savo veikmėn ir žengiame arčiau prie tikslo.

A. Žymontas.

Socializmo trupiniai, kuriuos kiekvienas turi žinoti.

Vieton Ižangos.

Nemažai žmonių šiandien turi klaidingą supratimą apie socializmą iš priežasties jo nepažinimo bei neturėjimo mažiausio žinojimo apie patį socializmą. Bet svarbiausia priežastis to nežinojimo bei klaidingo supratimo apie socializmą yra tai tas, kad visi šio išnaudajimų, skurdo, nelaimių ir neteisingo surėdymo palaikytojai per visas savo įstaigas, pav. bažnyčias, mokyklas, teismus ir laikraščius tiesiog klaidina nesusipratusius darbininkus, perstatydami dalykus linkui socializmo neteisingai, primeddami socializmui visai nebutus daiktus. Tokių klaidingų perstatymų apie socializmą nemažai jau randame ir mūsų lietuviškuose «dvasiškuose», «tautiškai progresyviškuose» ir panašios rūšies laikraščiuose. Taipgi nesykį teko matyti korespondencijose, kad mūsų grynai tautininkiškieji kalbėtojai taipgi nepraleidžia progos, neperstatydami laike savo prakalbų vieną, tai kitą dalyką klaidingai, arba tai vėl išmislina visai nebūtus dalykus apie socializmą, kad ištikro tuli darbininkai ir nepradėtų manyti, kad tokis ir yra socializmas kaip mūsų priešai «perstato» bei «išaiškina», tai aš pagal išgalę «Kovoje» duosiu paaiškinimus ant keleto klausimų, kurie paprastai socialistams pastatomi arba vėla primetami, kad tai esą «argumentai» (darodymai) apie socializmo įvykimo negalėjimą.

Tikiuos, kad tie keletas paaiškinimų pagelbės draugams išaiškintime vieno arba kito klausimo bei užkirtime kelio vienam tai kitam mūsų priešui, melo ir neteisybės skleidėjui apie socializmą.

I. Ar socializmas panaikys privatišką nuosavybę.

Vienas iš užmetimo ant socialistų yra tai, kad «socialistai nori panaikyti privatišką nuosavybę». O privatiškos nuosavybes panaikinimo užvis daugiau bijosi mažieji vertelgos, kuriems jeigu tik primena kas-nors apie privatiškos nuosavybes panaikinimą, tai tuojaus ir kinkos pradeda drebėti ir šaukia nesavo balsu, kad socialistai nori panaikinti privatišką nuosavybę ir tuomi, tai jau ir išnaikinti visą civilizaciją. Tokiems klaidintojams galime pasakyti, kad jie labai klysta, nes socialistai nenori panaikinti privatiškos nuosavybės. Suprantamas dalykas mes turime suprasti ką vadiname «privatiškąją nuosavybę» šiandien privatiškąją nuosavybę vadina taipgi ir visus įrankius, su kurių pagelba žmonems galime pagaminti dalykus. Tokiu būdu saujalei žmonių, kurie turi tuos įrankius (čion priskaitoma: žeme, mašinos, gelžkeliai, laivai kasyklės ir t. p.) galima šiandien išnaudoti darbininkus. Socializmo laikuose, suprantamas dalykas, nevienas neturės turėti tokių įtaisų, kurie reikalingi visai draugijai. Bet visi kiti dalykai, kuriuos draugijos nariai panaudos dėl savęs, kaip va: gyvenimo namai, ap-rėdalas, batai, knygos, paveikslai, laikrodis ir panašūs dalykai, kurie reikalingi kiekvienam bus kiekvieno privatiškoji nuosavybė.

Socializmas tiesiog nurodo jeigu norima: kad kiekvienas žmogus galėtų kuogeriausiai išsivystyti, tai jis turi buti nuo kito neprigulmingas ir turi turėti savo dalykus, kuriuos galėtų taip sunaudoti kaip jam geriau patinka. Šioje gadynėje tai tikrai didžiūmai žmonių negalima visai turėti privatiškos nuosavybės, nes daug laiko darbininkas turi praleisti badanjant pakol suranda darbą, o kuomet suranda darbą, tai užmokesties gauna vos dėl gyvasties užlaikymo, o apie nupirkimą reikalingų sau apšvietimo arba pasila-

vinimo dalykų nėra nė ko manyti, nes pinigų nėra. Todėl socializmas ir proponuoja (perstato-pataria) toki surėdymą, kuriame kiekvienas atliekantis draugijai naudingą darbą turi gauti toki atlyginimą, kad lengvai galėtų aprūpinti visas būtinas reikmenis netik pragyvenimui, bet ir savęs švietimo bei smagumo. Taigi socializmo laikuose privatiška nuosavybė tiesiog išsivystis ir egzistuos to žodžio tikroje prasmėje. Bet su pagalba privatiškos nuosavybės niekas negalės nė vieno išnaudoti. Žinoma, jei kokis kapitalistas arba buržujus klausia, ar socializmo laikuose nebus galima turėti pinigų t. y. turto? Tai galima atsakyti, kad turta, kurį negalima sunaudoti dėl pagaminimo naujų dalykų, bus galima turėti. Bet jeigu kokis-nors ponelis klausytų: ar turint turta socializmo laikuose nebus galima jį sunaudoti taip, kad kiti uždirbtų reikalingas dėl manęs pragyvenimo išlaidas tokiu būdu, kad man pačiam nereikėtų dirbti? Ant to galime drąsiai atsakyti: ne, turėsi pats dirbti, jei norėsi valgyti, o išnaudoti kitus turėsi liauties.

Reiškia, socializmo laikuose visos dirbtuvės, kasyklės, susi-nešimo įtaisai prigulės visos draugijai. Kiekvienas draugijos narys, kuris dirbs kokioje-nors išdirbystės šakoje, gaus teisingą pilną atlyginimą. Žinoma, jeigu bile ypata užsidėtų dirbtuvę išdirbimui kokių-nors dalykų, tai taipgi turėtų mokėti pilną darbo atlyginimą, o mokant pilną vertę už darbą nieko nebelieka dirbtuvės savininkui. Tokiu būdu tokis privatiškas dirbtuvės laikymas neatneš jokios naudos:— neturint jokios naudos nieks ir nelaikys tokių dirbtuvių. Jeigu kokis-nors žmogus gali atlikti toki darbą, kad jis parduodamas savo darbo produktą, galėtų užsilaikyti save, suprantama, jam to niekas neužgins, nes jis nė vieno neišnaudotų.

Taigi socializmas tiesiog suteiks progą kiekvienam įgyti už privatišką nuosavybę visus tuos dalykus bei daiktus, kurie padarys kiekvienam gyvenimą smagų bei malonų ir suteiks progą protiškam, dvasiškam ir fiziškam išsivystymui.

Taigi socializmas nepanaikins privatišką nuosavybę, atpenė, suteiks progą kiekvienam ją įgyti.

Bet kapitalizmas šiandien suteikdamas privilegiją bei progą per įvairias suktybes sugriebti visą turta ir išdirbystės įrankius nedangeltio rankose, didžiūmai žmonijos neduoda progos įgyti privatišką nuosavybę.

Taigi privatiškos nuosavybės įgijimą visiems žmonėms sulaiko kapitalizmas, o ne socializmas.

(T.B.)

L. F. d' M.—R.

ŠIS BEI TAS.

Vienuolynai — lizdai piktadarių.

Pasibaisėtina piktadarystė Czenstakavos vienuolyne padarė didelį įspūdį netik ant tikinčiųjų žmonių Lenkijoje ir Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Nėra abejonės, kad atsitikimai, kurie papiktina ir akiausius fanatikus, padaro gerą įtekumą į sufanatizuotas žmonių menias. Nors dalyką imant rimtai nematome jame nieko nepaprasto nė naujo. Žvilgtelėjus į vienuolynų istoriją matome ten taip pasibaisėtinas piktadarysčių scenas, kad Czenstakavos vienuolių plačiai pargarsėjusi piktadarystė pasirodo paprasta.

Czenstakavos vienuoliai, vogdami brangmenis nuo «motinos dievo» jautė tą pat, ką jautė ir anas anglas, kuris Siame vienoje žinyčioje pavogė nuo baltojo drumblo (sloniaus) vuodegos briljantinę sagutę. Tokias piktadarystes vienuoliai neskaito šventvagyste, nes laiko žmonių tikėjimą į pa-

veikslus bei stabus kvailiausia paikyste. Ir vogimas žmonių sukrautųjų aukų ir žudymas už aukas dėl baimės piktadarysčių išsidavimo, tai paprasčiausias dalykas praktikuojamas visuose vienuolynuose, kokiais anie nebutų: budistų, stačiatikių bei katalikų; o apart to kiekviena religija, užsiimanti likimu vėlių, o už nieką laikanti kuno reikalus, jei tik švietiškoji valdžia leidžia, visados ir visur rengia žmogžudystes.

Czenstakavos vienuoliai vogė žmonių sunėsamus aukas, kad lėbauti ir užlaikyti puikiai savo sugultuves, o kad piktadarystė pasirodė, kad visa visuomenė pradėjo reikalauti sukimo piktadarių, kunigas-paulinas Mococho su šalčiausiu krauju surengė bjaurią užmušėjįstę, pasiskolindamas iš ukinko kirvį ir su kitu vienuoliu nakčia nuėjo į savo bendrą, kito Mococho (pusbrolio) kambarį ir ten miegantį kirviu užmušė, kad ans neišduotų piktadarystės. Mat tarpe Mococho buvo viena pataitė, kurią patinai dalijosi, o kad pataitė tankiausia buna priezasčia piko, taigi ir čia tas atsitiko. Žmonės piktinasi tokiu vienuolių darbu, bet visai, rodos, pimiršta faktus, kad kur tiktai išdraskyta vienuolynų muras, visur ir visada atrasta kaulus dingusiųjų žmonių, kas sako, jog vienuolynai yra lizdas piktadarysčių.

Ir visai neįstabu. Į vienuolynų išdus kasmets įplaukia milijonai iš žmonių išviliotų pinigų. Juk pinigai į dangų nėra siunčiami, vien sunaudojami lėbavimams ir paleistuvystei tupinčių vienuolynuose dykaduonių. Ar galima stebėtis, kad perteklius ir tinginystė vedą prie piktų užsimanymų ir piktadarysčių. Pasipiktinama, kad Czenstakavos vienuolynė atrasta milžiniškas perteklius ir turtas, kuomet zokomas reikalauja iš vienuolių ubagystės ir kuniško nusivarginimo. Keista! Visuomenė, ypač tikinčioji, rodos, akla ar užsimėkus nemato nieko, turtai plaukia «stebuklingiems» paveiklams, o juk paveikslams tų aukų visai nereikia, paveikslai tų aukų neryje, kaip kad senovės Aigipto kunigai žmonėms įpasakodavo, jog deivės Izyda stabas sunėštąsias aukas suvalgo ir daugiau reikalauja. Nors panašių nesąmonių šiandien kunigai neįpasakvoja, bet užhipnotizavę tikinčiuosius kitokiais miniais ar apgavystėmis, traukte trauke iš jų pinigus, o pinigai šiame draugijos surėdyme juk viską suteikia. Prie to visų religijų kunigija juk save laiko vertesne už kitus žmones, todėl ir perteklių laiko teisingai tik jai priklausantiems. Žydiški kunigai kiekvieno aukaujamo Juhovai jaučio bei avino visuomet pasilikdavo sau visą geriausią dalį, tik pirmagilį ir galvą (įtartus čystais — košer) žmonėms atiduodavo. Katalikiškoji kunigija žmonėms įsako pasnykus, kad bėdina liaudis sutauptus surius, sviestą, kiaušinius, antis, viščiukus, žasis, paršelius ir avinelius galėtų sunėsti «ant aferos», kurią kunigėliai gardžiai suvalgo, gausiai aplaistę vyneliu bei benediktinka (palaimintaja). Ar galima stebėtis, kad akloji liaudis nemato ištvirkimo, koks plėtojasi tarpe tų sočių ir apsvaigusiu parazitų-dykaduonių?

Ištvirkimas juk neveda prie gerų darbų; piktadarystės yra natūrališka pasekmė ištvirkimo, kuriam plėtoties leidžia sufanatizuotos minios.

Jeigu tos minios galėtų praregėti ir pažvelgti į žmonijos istoriją, seniai jau būtų išnaikinę tuos piktadarysčių lizdus—

vienuolynus. Nereikia, rodos, nė siekti žmonių kraujais su-laistyto «Senjo Testamento», nė nurodinėti religijines kares krikščioniškame bei mahometoniškame sviete, nereiktų, ro-dos, nė priminti sau baisenybių kruvinosios «šventos inkvizicijos», kur smalkai spirgančių gražių kunų ant laužų svaiginda vo aklosios, sufanatizuotos minios galvas, kur braškėjimas laužomų torturos įnagiais kaulų, baisiausios kančios ir niurklų vaitojimai žudomų už netikėjimą kunigijos melagin-goms pasakoms žmonių, šturpulus gimdė kune apkvaidintos minios, tikinčios į dievų rustybę, baudžiančią «netikėlius»— gana, rodos, butu pažvelgti į savo praeitį, kad įsitikinti kuo yra krikščionybės plėtotojai.

Anglijoje, kuri taip tankiai statoma už laisvės pavyzdį, dar prieš 145 metus, prieš rumus kiekvieno vyskupo stovėjo kartuvės, kur retai kada nekabojų pakartas žmogaus lavonas dėl įbauginimo žmonių. Lenkijoje ir Lietuvoje inkvizicijai įsiviešpatuoti neleido Jagela su Vytautu, kuriuodu nors ir pasi-krikštijo, bet per daug atmindami kryžievių darbus, nedasi-leido susifanatizuoti; inkviziciją panaikino 1570 metais, ne-žiurint, kad vyskupai tam buvo labai priešingi.

Kunigija, negalėdama pas mus žudystėmis, laužais ir torturomis išvystyti žmonėse fanatizmą, nusprendė su pagel-ba vienuolynų veikmės tą atsiekti. Atsiekt savo tikslą— at-siektė. Tačiau sykiu vienuolių ištvirkimas galų-gale atidaro apjakintiems akis.

Klerikalai šaukia, kad naikinimas vienuolynų yra pikta-daryste ir darbu heretikų, bet ištikrųjų liudna, kad žmonijos didžiama dar negal suprasti blėdingumo tų vienuolynų. Apie pasibjaurėtinas piktadarystes vienuolynuose taip tankiai gir-dima visur. Štai dar pasaulis užimtas Czenstakavos vienuo-lių piktadarystės ištyrimais, o laikraščiai jau apskelbia kitą piktadarystę

Francuzijos teismas nagrinėja bylą vienuolio, kuris pri-buvęs iš pietinės Amerikos kaipo misijonierius į Tonnere mies-tą, pasiliko ten klebonauti. Muzikališkas klebonas ir gana elegantiškas vyras, didis garbintojas šventos Cicilijos, įsteigė chorą po vardu «Šventos Cicilijos Angėlėliai», į kurį priklausė vien tik jaunos mergaitės nuo 12 iki 14 metų amžiaus. Jų chore buvo 24. Giedojimo mokinimas paprastai atsibuvo vakarais bažnyčioje 2-3 kartus į savaitę. Maldingamjam lat-rui gerai sekėsi, kol viena mergaičių nepradėjo sirgti. Gydy-tojui apžiūrėjęs, pasirodė, jog mergaitė buvo sužaginta. Tas atidengimas lengvai leido patirti, kad visos šven-tos Cicilijos angėlėliai likosi aukomis gyvuliško paleistuvio. Mergaitės bijodamos kunigėlio, nieko nesakydavo savo tė-vams apie jo pasielgimus. Dabar tas latras sėdi kalėjime, o teismas tyrinėja jo nusikaltimų didumą.

Panašių atsitikimų nemažai pasaulis girdi, bet permažai mato pasibjaurėtinus darbus «doros mokytojų».

Kodel socialistai nešvenčia Washingtono gimimo diena?

Amerikos patrijotai labai pasipiktino Milwaukees miesto majoro pasielgimu, kad Vasario 22 dieną, kada visa šalis bu-

tent kaipo dieną gimimo Jurgio Washingtono (tik ne darbi-ninkams gal buti šventa) švenčia, majoras Seidelis miesto rėdnamį neliepė uždaryti, bet dirbti pilną laiką. Priezastį tokio savo pasielgimo drg Seidelis paaiškino*), tačiau ne vi-siems gal buti aišku, kadangi tuose jo paaiškinimo trumpuose žodžiuose mintis gili ir nevisiems gal buti suprantama. To-dėl pažvelgsime į darbus to gerbiamo didvyrio, ar ištikrųjų jie užsipelno, kad jų paminėjimui darbo žmonės atsiskakytų nuo savo dieninio uždarbio.

George Washington gime 1732 metais iš turtingų tėvų, turinčių tukstančio arkų žemės ukę palei Potomack. Augė-tesnius mokslus gavo namieje ir 16 metų teturėdamas pa-siliko geometru.

Iškilus karei tarpe Anglijos ir Francuzijos (1756—63) anglų armijoje kovojo prieš francuzus, o kada Amerikos kolonijos sukilo prieš Anglijos despotizmą, Washingtonas liko si aprinktu sukilėlių vadu. Per keliatą metų Washingtonas vedė partizantišką kovą, atliko daugelį mušių, iš kurių tik du laimėjo, tačiau, nežiurint nenusisekimų, jis buvo vienatiniu, kurs nenusimindamas tikėjo į galutiną laimėjamą karę, jo ar-mija kelis kartus buntavojosi, generolai intigavo ir suokal-bius darė prieš jį, bet Washingtonas nenusiminė; dešimts sy-kių sumuštas šiandien, jis rengdavo mušį rytojui, ir stengda-vosi, kad neleisti kovotojams nusiminti. Likęs viršiausiu su-kiilėlių kolonistų armijos vadu, Washingtonas likosi ašim, ap-link kurią sukosi revoliucijos ratas. Nežiurint tų gerų W. ypattybių, jis nebutų galėjęs susilaukti išsiliosavimą savo tė-vynės, jeigu prie to nebutų žymiai prisidėję Franklinas, Si-las, Deane'as ir A. Lee'as, kurie pasistengė sukurstyti Fran-cuzijos karalių Liudviką XVI apskelbti karę su Anglija dėlei apginimo amerikonų.

Po ilgos kovos ant vandenyno ir sauzemio, Francuzija privertė Angliją pasirašyti ant santikos santarmės Paryžuj Rugsėjo 3 d. 1783 metais ir pripažinti Jungtinių Valstijų nepriklausomybę.

Washingtonas likosi pirmu prezidentu naujai gimusios valstybės, kurią išliuosavo nuo Anglijos jungo, tikrai sakant, Francuzija, kuri dėlei to savo valstybės išdą išeikvojo ir to-kiu budu priskubino kilti francuzų revoliucijai. Lyginai ame-rikonai nesijaučia dėkingais Ispanijai, kuri sykiu su Francu-zija per 4 metus kovojo už Amerikos laisvę.

Uzsimiršta taipgi B. Frankliną, kuris nė truputį nema-ziau už Washingtoną prisidėjo prie iškovojimo Amerikai ne-priklausomybės, su pagelba savo geniališkos diplomatijos prikalbindamas Francuziją pirma prie neoficijališko šelpimo sukilusių amerikonų, o paskui prie atviros kovos prieš Ang-liją.

Pats Washingtonas likęs valdytojų naujos republikos, gangreit užimiršo Francuzijos pagelbą ir dagi piktu atsimo-kėjo, pasmerkdamas Francuzijos revoliucijinį judėjimą (1793—4 metais), padarydamas sandarą su Anglija priešais Francu-ziją, kas papiktino daugybę šalininkų francuziškosios revo-lucijos ir buvo priezasčia, kad Washingtonas turėjo atsisa-

*) Žiurėk „Kovas“, N.9 Sv. Žin.

kyti nuo prezidentūros.

Washingtonas, budamas vadu arba generolu Amerikos armijos, pasimirė kaip turėjęs 1799 metais. Iki savo mirties jis, nors ir ne kruvinoj karėj, kovojo priešai Francuzijos revoliucijas.

Kadangi socialdemokratijos principu yra reikalavimas laisvės visoms tautoms, o ne vienai kokiai valstybei, prie to Washingtono kova už nepriklausomybę Jungtinių Valstijų, buvo per jį vadama ne dėl meilės laisvės, vien dėl jo karžygiškumo, pagaliaus, kad jis pasirodė laisvei veidmainingu ir ruvoliucijos priešū, socialistai jo idėjas šventimu pagarbinti visai nemato reikalo.

Amerikonai labai daug gražių pasakų tur apie Washingtoną, kaip «tėvą laisvos Amerikos», tačiau nevisos tos pasakos sutinka su teisybe. Washingtone mes negalime matyti įsikunijimo tokios kiltos idėjos, kaip Amerikos patrijotai mėgsta girtiesi.

SVARBIOS ŽINIOS.

Kun. Paukštį išvaro iš Amerikos.

Papiežiaus pasiutyns Washingtone D Falkonio kunigui Paukštui, kuris, kaip žinoma, savo leidžiamame laikraštyje «Živižek» kartais pakaršdavo kunigėlius, atrasė sekančios įturos laišką, rašytą anglų kalboje:

«Apaštališkoji Delegacija Jungtinėse Valstijose šiaurinės Amerikos, N7038 d. 1811 puol. Baltimorė, Washington, D. C.

Monsignore ir Pone:

Šiuomi gražinu du dokumentu, kuriuos tamista man prišintiai sykiu su savo laišku iš dienos 16 Vasario š. m.»

Tolesniai popiežiškas delegatas nurodo įvairius dalykus, kas liudija, jog kun. V. Paukštis pasiliko negeistinu (supr. kunigijai) katalikiškoje hierarchijoje šioj šalyj, dėl ko D. Folkonio reikalauja, idant kunigas Paukštis arba atmainytų savo pažiuras arba kuoveikiausiai apleistų Jungtines Valstijas. Kun. Paukštis apeliavo į popiežių, bet vargiai ką laimės, kadangi apie kunigiją šiek-tiek pasakęs teisybės, o už tai tur grįžti Italijon, kur dvasiškija uždarys jį idant nematytų piktų jos darbų, arba užriš burną, kad nekalbėtų teisybės.

Ar neiškus pavyzdys, kaip šiandien bažnyčiai yra teisybė nemaloni?

Popiežius rupinasi andarokais.

Popiežiškas oficiališkias organas «Osservatore Romano» praneša, jog popiežius Pijus X—tasai pasmerkia naujos mados moteriškus sijonus, kurie panėši daugiau į vyriškas kelines, negu į andaroką, o vadinami «harem». Toks naujos mados sijonas likosi išmislytas Paryžiuje ir popiežius priešinasi to kiai madai dėlto, kad tokie sijonai butent naikina moralybės jausmus, prie to, naikina skirtumą vyriškų ir moteriškų pavidaų.

Minėtasai laikraštis sako, kad moters, kurios nešios ke-

lininius sijonus, netur tiesos peržengti katalikų bažnyčios slenkstį.

Frakcjinis Dumos susidėjimas.

Sulyg papildytos per komisarijatą Dumos anketos, Dumos frakcjinis susidėjimas šioms metams persistato sekančiai: dešiniųjų 55; nacjonalistų 93; spalininkų dešiniųjų 11; kairiųjų 120. Lenkų Ratas 11; Lietuvos ir Gudijos Ratas 7; progresitų 40; muzulmanų 9; konstitucijinių demokratų 50; trudovikų 14; socialdemokratų 15; bepartvyiškių 14. Trečioji Duma neteko 23 spalininkų, 4 socialistų, 3 kadetų ir 1 darbo grupos nario. Bet tų vieton progresistai įgijo 6 narius daugiau; dešinieji 5 narius; nacjonalistai 1; bepartvyiškieji 6. Apart to, susitvėrė nauja grupė: «spalininkų dešinieji» o «nuosakinių» dešinieji prisijungė prie nacjonalistų.

Duma pradėjo savo žieminius posėdžius. Pirmiausiai Dumon įnešta socialdemokratų interpeliacija dėl uždarymo visos eilės profesijonaliųjų sąjungų Petrapilėje. Bet interpeliaciją socialdemokratai atsiėmė, kad padaryti ją abelnesue ir paduoti artimoj ateityj.

Klausimas miesto Peterburgo savyvaldos iššaukė Dumoje gana svarbias kalbas. Valdžia pasmerkdamą miesto savyvaldą už jos netikybę, bando nurodyti savo įnešime kaip pavyzdį reikalaujančioms savyvaldos provincijoms. Socialdemokratiškoji frakcija, kaip ir visi tie, kurie nori vadintiesi opozicijos šalininkais, apgindami savyvaldą, užklausė, ar valdžia turėdama savo rankose miesto valdžią, geriau miesto reikalus tvarkytų, negu esant miesto valdybai. Nors valdžios įnešimas buvo grynai ukiškojo ir lokališkojo charakterio, kadangi reikalavo vien miesto kanalizacijos ir aprupinimo vandeniu, ko stoka plėtoja mieste epidemiją, tačiau tas įnešimas meta daug šviesos ant esančios valstybės tvarkos, o taipgi parodė, ko galima tikėtis iš Dumos, kurios didžiūma balsavo už valdžios projektą atimti miestui savyvaldą.

Zecerių streikas.

Chicagoje, išskiriant vien tik socialistų dienraštį «Chicago Daily Socialist» visų angliškių spaustuvių zeceriai ir drukoriai sustreikavo iš priezasties, kad einančių Chicagoje Herst dienraščių spaustuvės darbininkams nenor pakelti mokes ties pagal unijos reikalavimą. Sustreikavusiųjų vietas tuojau užėmė streiklaužiai. Kaip išrodo, tai drukoriškų darbininkų kova busianti ilga ir sunki, nes kapitalistiškos spaustuvės eina išvien ir į darbininkų reikalavimus kol—kas nė atydos neatkreipia.

Vėlesnės telegramos praneša, kad zecerių unijos išpildantysis komitetas streiką atšaukė Kovo 2 dieną.

Varo šalin trustus.

Australijos valdžia išleido savo apskelbimą, kuris parodo, jog Australijoj trustai yra negeistiniai. Valdžia užsienio laikraštijai padavė sekantį paaiškinimą:

«Nuo tulo laiko nerimaujama iš priezasties, jog Amerikos trustų atstovai aplankė Australiją ir sumanė čia išvystyti

savo spekuliaciją. Ypatingai mėsinis trustas sumanė užgriebti savo nagus ukininkus. Australijos valdžia pasistengs užgrikti įstatus, neleidiančius trustams atsirasti šioj šalyj, todėl užmano kuoveikiausiai panaikinti Australijos pramonijon Amerikos trustų kapitalų įdėjimus, kad neleisti užgriebti pramonijos.

J. B. S. d. R. R.

NAUJU METU DOVANA.

— Atsimokėjo— mislijo sau Jonas— bet ta atmokėstis — o, kaip baisi!... Geriau, kad bučiau nesulaukęs!— Ką gi kaltinti? Ar tik ne tą prakeiktą padėjimą, kad dirbi, prakituoji ir skęsk skurde ir nelaimėse, kuomet kiti nieko neveikdami, pertekliuose maudos. O, prakeikta tokia tiesa, o prakeiktas toks surėdymas!...

Jo akys sužibėjo, delnai kietai į kumščias susigniaužė ir paskutinė jo mintis šypiančiais žodžiais išsiveržė iš burnos, kad net Kazys su Ona persigandę pašoko, ir Ona nustebus stovėdama ir žiurėdama į keistai ir skausmingai iškreivintą Jono veidą, tęsdama žodžius, prabilo:

— Dėde, kasgi pasidarė?...— Ar negera vakarienė?...—

— Nieko, nieko, Onuk— taip sau buvau užsimastęs ir keikiu, atsiminęs netekimą darbo— pradėjo aiškinti Jonas, nuduodamas nusiramintus.

— E—ė, dėde, ką jūs čia rupinatės, arba tai jau jūs šeimyna ar vaikai? Juk senatvė jau artinasi, bene manote turtus krauti? Pasilsėkite, o tuo tarpu, duos dievas sveikatą, tai ir darbą vėl gausite.

Jonas nieko neatsakė, nes matomai tas ramimas tik labiau jį sugraudino. Pasikėlęs nuo stalo, nuėjo prie lango, atsisėdęs išsiskleidė laikraštį ir pradėjo skaityti.

Kazys pavalgęs rengėsi skusti barzdą, Ona apsiliečius, vėl sėdosi prie savo mašinos.

— Kad jie prasmegtų su tais savo beprotiškais papročiais— rustavo Jonas, įerzintas triukšmo gatvėj, kur nesuvaldomų vaikų buriai, rodos, vienas kitą apkurtint norėdami, visa savo jiega putė į blėtinius trimitus, kurių draskantis ausis bliovimas susiliejo į vieną kokią tai pragarišką muziką, kuri turėjo reikšt išlydėjimą į pragaištį senų metų ir pasveikinimą laukiamų Naujų.

— Ištikro laukinis paprotys— pritarė Kazys.— Civilizuoti amerikoniai juokiasi iš kitų tautų papročių, sako, kiniečiai panašia muzika nubaido smaką nuo saulės, kurią butent ans nori praryti, kada atsitinka saulės užtemimas. Skaičiau sykj, nepamenu kokioj knygelėj, kad laukiniai afrikonai taip pat baido piktas dvasias ir ligas išvaro, o čia mat pas mus civilizuoti žmonės panašių laukinių papročių nesigėdija.

— Nesigėdija bjauresnių dalykų, reikalingų palaikymui žmonių prietaruose ir klajonėje, nesigėdija ir tokių orgijų, kurios viešpataujantiems, išnaudojantiems ir temdinantiems yra taipgi įrankiu naikinti žmonių susipratimą— pradėjo recituoti Jonas.— Ir tos bėdinos, aptemdintos ir į sugyvulėjimą įstumtos minios, šukauja ir triukšmus kelia, tarsi iš

džiausmo, tarsi iš užsiganėdijimo savo buviu, o tuo tarpu išnaudotojai, dykaduoniai, surgobę turtus nuo tų turtų pagamintojų, išplėšę jiems laimę ir džiaugsmus, užnuodiję sielas prietariais ir patrijotizmais, be baimės ir linksmai puikiuose rumuose puotauja.

Jonas įsišnekėjęs, rodos, su kaskart didesniu noru ir koku tai užsidedimu kalbėjo, ypač kad Kazys apsimuilinęs sau žandus, daugiau šluostė britvą į delną negu gramdė muilą nuo žandų, klausydamas Jono pasakos, o Ona, dusaudama laiks nuo laiko, dantimis nukandus galuką užmegsto siuvinyje siulo, taipgi rankas su siuviniu nuleisdavo ant kelių ir klausėsi Jono kalbos.

— Šventa teisybė, dėde, bet kągi mes, bėdini vargšai, padarysime?— paprastai Ona pastebėdavo.

— Męs viską padarome, tik męs galime padaryti, nes męs dirbame, tik dirbame labai neteisingai: perdaug rankomis ir sprandu, o permažai savo smegenimis.— pasergėjo filozofiškai Jonas.

Taip jiems besikalbant, valandos greitai bėgo. Lauke tiruksmas didinosi. Jonas, kuriam besėdint kojos nutirpo, atsikėlė ir bandė prasivaikščioti, bet užsistovėjęs gįslėse kraujas nesmagiai kuteno gįslas taip, kad Jonas negalėdamas dabar nutirpusiomis kojomis vaikščioti, atsirėmė į langinę ir užsimastęs pradėjo žiurėti per langą lauk.

Apšviestose gatvėse slankiojo tamsių žmonių buriai, langai tamsesnėmis ir šviesesnėmis šviesomis spindėjo.

Per didelius, skaisčia šviesa apšviestus langus atokiai stovinčio puikaus muro, kurio pavidalas piešėsi ant tamsgano dangiško skliauto, matoma buvo žmogiški paveikslai, kurie, rodos, į dvasias buvo panašūs: vieni iš jų juodi, kiti balti stovėjo į ratą aplinkui puikiai parengtą stalą ir iškėlė pilnas taures.

Vienvaļ sugauė varpai, suuzė storos fabrikinės dudos ir pasipylė tarškimas šuvių. Įvairiausių balsų, trenksmo ir staugimo atbalsiai sumišo į kruvą ir užburė netik stovintį prie lango Joną, bet taipgi Kazį ir Oną, kuriuodu patįs nežinodami dėl ko sukilo nuo kedžių ir stovejo lyg nudiegti. Tame įspudžio momente Jonas išgirdo lange trumpų stiklo skambtelėjimą, pajautė karštą įdiegimą krutinėj ir akįse jam pažaliavo, o sudrebėjusios kojos, pradėjo linkti ir jis griuvo ant aslos.

Persigandę Kazys su Ona puolėsi prie Jono, Kazys pagriebęs į glėbį pradėjo vilkti lovon, Ona gi išsigandus, trip-seno aplink, nežinodama kas atsitiko ir ką daryti, net atsipeikėjęs puolėsi prie vandens ir sugrįžo su pavilgintu abrusu, pradėjo paguldytam Jonui vilginti smilkinius. Išgąstis jos su Kaziu dar pasididino, kad išvydo tekantį iš krutinės kraują. Kazys persigandęs išbėgo iš kambario lauk, o Ona stovejo apkvairus, nežinodama kas atsitiko ir ką turi veikti.

Tuotarpu Jonas atmerkė akis, suvaitojo ir griebėsi nagaish už krutinės.

— Baigiasi!— tarė jis.— Naujieji metai paliuosuoja nuo tolesnių kančių... Oh, oj— Onuk, paduok vandens!...

Ona greitai padavė stiklą vandens, prikišdama prie lūpų, pakėlus jo galvą nuo priegalvio. Jonas atsigėręs per-

traukiamu balsu tolesniai tęsė:

— Onuk paduok iš mano skrynūtės blėtinę dėžutę...
Dešiniam kampe—knygomis pridengta...

Ona suradus dėžutę, atnešė Jonui, nežinodama kam ta jam reikalinga.

Tuo tarpu Kazys sugrįžo su keliais žmonėmis, kuomet Jonas atidaręs dėžutę išėmė iš jos mažą knygutę ir padavė Onai:

— Imkit— man jau nereikės, turėsite kąsni duonos... nusipirkti... bedarbėj...

Ona paėmė bankinę knygutę, žvilgterėjo į Kazį ir į kaskart smarkiau alsuojantį Joną. Jo nublankstantis veidas ir atsiveikinantys žvilgis sujungė visus subėgusius žmones, Kazys lyg susimaišęs atėmė iš Onos rankų knygutę, su neišreiskiamais jausmais žiūrėjo į mirštantį, kuris buvo miegu draugu ir, rodos, daug mielesniu dabar pasidarė, kuomet dingsta. Jonas agonijoje, kovodamas su mirėcia, dar pakėlė galvą lyg bandydamas pasikelti, bet atvirto ant prieglavio, Kazys puolėsi prie jo, atsiklaupdamas prie lovos, apglėbė jį, rodos nurėdamas išplėsti iš nagų mirties, Ona taipgi apėmė delnais mirštančio galvą, rodos, norėdama palengvinti mirštančiam kančias, bet abudu jie gangreit persitikrino kad mirštantysis jau nejučia jokių skausmų, nes paskutinė gyvasties kibirkštėlė užgėso ir kunas sustingo.

Ona užspaudė mirusiamjam, akis, Kazys pasikėlęs su skausmu žiūrėjo į ramų veidą Jono, ir gailėstis sprangino jam balsą, Ona taipgi žiūrėtu šluostėsi akis. Ištikrųjų jiedu gailėjosi taip netikėtina žuvusio Jono, su kuriuom taip buvo susigyvenę, kad, rodos niekad nebutų sutikę persiskirti. Tokiomis mintimis ir jausmais užimti, buvo užsimiršę apie knygutę, kurią Kazio rankos tarsi savanoriai pakėlė ir praskleidė. Kazys išvydo ten užrašyta \$139.00. Žvilgterėjo į Oną, o ši į knygutę ir jų veidai nušvito...

(Galas.)

Žodis LSS. 7-tos kuopos protesto Komisijai.

«Kovos» N7, LSS. 7 ta kuopa iš Rochester, N.Y., sako: yra vienbalsiai nutarusi savo nepaprastame susirinkime, atsibuvusia me sausio 24 d. 1911 metų, pakelti prieš mane viešą protestą. Už ką? Ugi už «apteršimą socializmo».

Apteršti socializmą, kaipo idėją, tikrai būtų nuodėme. Bet kalbėti apie žmones, kurie tveria tą socializmą ir parodyti jų klaidas, man rodosi, yra jau kas kita. Ar žmonės, kurie save vadina socialistais, ir kurie yra paženklininti raudonais guzikučiais, jau visi be grieko?

Mieloji komisija, atsakysi, jeigu myli teisybę, kad ne. Todėl, kalbant apie žmones, kurie negyvena pagal idėjos principą, o vien tik yra ženklinti raudonais guzikučiais, kaip avys įkirpimu į ausi, ir kurie griešina bei darsileidžia nuodėmių, ar kalbant apie juos ir parodant jų klaidas bei griekus, «apsiteršia socializmas»? Mieloji komisija, jeigu myli teisybę ir čia turėsi atsakyti, kad ne. Taipgi už ką keli «viešą protestą» ir prieš ką? Aš kalbėjau tik apie žmones — raudonais guzikučiais ženklintus žmones. Parodžiau jų klaidas ir griekus, o griekas yra vis grieku, nežiūrint kas jo darsileistų: šita formula yra taip teisinga, kaip du ir du yra keturi.

Dabar, kuomet prisiyrėme prie šitos teisybės, žvilgterėsimė į turinį «protesto».

Komisija sako, kad aš vietoje paaiškinti Vaičičio biografiją, tuoj užsipuolęs ant socialistų ir ten pat pasakęs: «Jei bus įvestas referendumas, tai tris dalis gyventojų išbalsuos valdžią, o ketvirta dalis bus pavergta».

Argi aš taip pasakiau apie referendumą? Ne. Ir jeigu ką nors apie tai kalbėjau, tai jau ne aiškinant Vaičičio biografiją. Mieloji, kamgi lenkiesi su teisybe? Nejieškokite pasaulyje teisybės su melagyste, nes jos nesurasite. Juk aš kalbėjau dviems atvejais: pirmu atveju apie Vaičaitį, jo gyvenimą ir darbus; antru gi atveju kalbėjau apie mūsų abelnus reikalus. Kalbėdamas apie Vaičaitį, nei socialistų, nei referendumo neminėjau. Kalbėdamas apie mūsų abelnus reikalus, minėjau ir socialistus ir referendumą, tik ne tokioj prasmėje, kaip komisija savo proteste mini.

Aš peržvelgdamas istoriją didesniųjų mūsų organizacijų, kaip antai SLA., TMD., apsistojau ir ant LSS. Sakiau, kad LSS., lygiai kaip ir kitos mūsų organizacijos, yra netobula. Sakiau, kad ir LSS. istorija yra pilna klaidų, kaip lygiai ir dabartinis jos veikimas yra klaidingas.

Prirodymui to visko naudoju šiuos faktus: LSS. padarė klaidą atmetant sumanymą steigti kooperatyviškas įstaigas, savo susivažiavime, atsibuvusiame Brooklyn, N.Y. Šitas sumanymas atmeta, pamatuojant, kad socialistai, jeigu nori būti tikrais idėjos apaštalais, negali imti procento ant savo pinigų — aiškiau sakant, socialistas negali būti biznieriū, o biznieriū negali būti socialistu. Tiesa, šita formula labai šventa, bet kas dedasi šiandien! Ar socialistas gali išvengti būt biznieriū? Taipgi, ar socialistai jau apsieina nepirkę gyvenimo reikmenų? Perka ir yra piversti pirkti, bet nuo ko? Ugi nuo tų, priešai kuriuos kovoja žodžiais — tuščiais tik žodžiais. O kam tas procentas eina, ugi tiems, kurie socializmui rodo špigą.

Antra klaida, tai nesirūpinimas padaryti LSS. narius Amerikos piliečiais. Šioje šalyje, kur yra žmonių valdžia, politiška organizacija, kurios nariai nėra piliečiais, yra mažos vertės. Kiek LSS. gali prisidėti prie perkeitimo šalies valdžios, jeigu bėgyje 7 metų savo egzistavimo vos 2% padarė piliečių. Kas yra kaltas šitam neveiklumui? Ar socializmas ir jo idėja? Ne. Yra kaltas tik organizatoriai ir atstovai, tokie kaip antai Baranauckas, kurie savo kalbose nurodinėja žmonėms, kad socialistui pilietystė yra mažos vertės, nėra socialistas by tik prisirašo prie socialistų organizacijos, tai jau ir pastoja pasaulio valdonu. Argi tas tiesa. Ne. Pirmu negu pastoti pasaulio valdonais, reik rūpintis kad pastoti nors valdonais Suvienytų Valstijų. Paaškindinkite šitą idėją ang lams socialistams, o tie iš jū tik pasijuoks.

Trečia klaida yra, kad LSS. priiminėja į savo tarpą žmones jų nepažindama ir, kuomet tie žmonės atlieka kokius negražius darbus, t.y. sugriešina, tai LSS. vietoje juos apskelbti savo organe, kaipo netinkamus organizacijai ir prasižengusius idėjai, atpenė juos užstoja. Pavyzdžiui naudoju Svirskį, Pankščiutę ir kitus. Mieloji komisija, tu gal ir tiki, kad šitų žmonių darbai yra ideališki, bet aš ne. Aš žinau, kad socializmo principu yra teisybė, teisybė ir teisybė. Taipgi aš žinau, kad šitie žmonės su teisybe apsielkia. Žinau, kad tokių žmonių, kaip augščiau minėti, pasielgimas nupuldė LSS. akį visuomenės. Tatai klausiu, ne tik komisijos, bet ir visuomenės, ar šituomi «apsiteršia socializmas»? Kas myli teisybę, tai atsakys, kad apsiteršia socializmas darbais panašių žmonių, o ne tuomi, kas tų darbų blogumą parodo. Man apie tai kalbant LSS. 7 tos kuopos organizatoriui pasidarė karšta ir, jis atsistojęs paliepia, kaipo visagalintis, man nustot kalbėti. Didelė drąsa, argi ne? Bet aš, vietoje nustoti, padaviau klausimą. Ar socializmas užtikrina žmonėms pilną laisvę žodžio ir spaudos? Organizatorius atsako, taip. Tai kam Tamista nori mane sustabdyti

juk aš kalbu su faktais ir, jeigu mano faktai nėra teisingi, tai Tamista galėsi juos pataisyti. Toliaus, aš ir šnektelėjau apie *laisvę* ir sakiau, nors socializmas žada žmonėms *laisvę* ant popieros, bet nežinia ar ją ištesės praktikoje. Visi žmonės niekad vienodai nemąnys. Čia ir citavau mintimis Tolstojaus pastatytą klausimą, kuris šitaip skamba: «Kuomet visame pasaulyje bus jau socializmas, tai viskas eis per referendumą ir, pagal parlamentariškus įstatymus, kurių socializmas nepanaikina, dauguma arba $\frac{2}{3}$ ims viršų, o $\frac{1}{3}$ arba mažuma turės sutikti ant to, tai klausimas: ar ta mažuma turės pilną tuomet *laisvę*? Taigi šitą klausimą aš pastačiau šitokioje formoje, o ne sudarkytoje, kaip jį paduoda komisija. Ant šio klausimo reikalavau atsakymo nuo 7-tos kp. organizatoriaus, bet jis man neatsakė. Komisija jį iškraipė ir padarė be vertės, o jame visgi yra kas-nors. Aš visgi nežinau, ar ta mažuma užsiganėdijis norais didžiūmos ir, nežinau, ar ji jausis turinti pilną *laisvę*, kurią socializmas ant popieros žada? Todėl aš meldžiu komisijos, vietoje mano klausimo iškraipymo ir kokių ten užmetinėjimų, paaiškinti šitą klausimą, o bus daug protingesnis darbas.

Ketvirta: LSS. nariai, *gal nevisi*, daro didelę klaidą, boikotodami tautiškas organizacijas — SLA. ir TMD., kurios pagimdė LSS. ir kurios nebuvo nėgi yra priešingoms LSS. iš principo. Aš nurodžiau, kad SLA. ir TMD. nėra šovinistiškoms organizacijoms, kurių tikslu būtų kuomet nors atgimdyti Lietuvą su karaliumi, steigti kariškus laivynus, išdirbti ginklus ir juos įbrukus minioms jaunikaičių eiti kitus žudyti, bei uždėt ant kitų savo vergiją. Lietuvius imant abelnai šitokios nuomonės nerasi. Patrijotizmas, koki palaiiko šitos organizacijos yra grynai progresyviškas. Jų tikslu yra skleidimas apšvietos tarp savo viengenių ir aprūpinimas reikalų, kurių kitataučiai mums neaprūpino, neaprūpina neigi aprūpįs. Kad pasaulio žmonijos gerovė remiasi ant «*meilės artimo*», tai aš ir nurodžiau, kad tas, kuris nemoka mylėti savo motiną, brolius ir seseris, vargu pataikys mylėti svetimus. Jeigu aš, tatai, prasižengiau savo mintimis, tai komisija galėjo logiškai mane sukritikuoti ir nurodyti mano klaidas, bet ne tokiu skystu mišiniu užteršti dalį «Kovos». Tuomi tik patį save parodote, kuomi esate. Kad aiškiau suprasti šitą dalyką ir kad logiškiau jį žiūrėti, aš patariu komisijai perskaityti p. J. Laukio straipsnį «Patrijotybė», tilpusį «Tėvynėje» ir p. Viduno veikalą «Mūsų uždaviniai».

Toliaus sakiau, kad vietoje sėjimo nesutikimų tarp mūsų pirmėiškų organizacijų, vietoje jų ardyimo, būtų daug protingiau jas tobulinti, kadangi jos visos nėra tobulos. Sakiau, kad vietoje tąsymosi už referendumą, it šunims už šmotą mėsos, būtų geriau veikti šituos darbus kaip: skleidimas berybinio mokslo bei apšvietos. Steigti kur tik galima kooperatyviškas bendroves, lavinties patiems ir kitus supažindinti su pamatine sistema ir metoda tvarkymo bendros prekystės. Su pagelba kooperacijų sistematiškai vedamų, galima būtų pastatyti kompeticiją *trustams*, kurie mus visus dabar išnaudoja. Rūpintiesi ant kiek tik galima patapti *šios šalies piliečiais* ir tas turėtų būti ant pirmos vietos. Žmogus be ginklo rankoje yra mažas kovotojas.

Apie «revoliuciją» ir «revoliucionierius». Pagal komisijos išsitarimą, butent, aš pasakęs, kad revoliucionieriai sukelia revoliuciją. Jeigu taip pasakiau, tai kuomi nusidėjau? Juk visi žino, kad revoliucionieriai sukelia revoliuciją. Ar tą žodį aš suprantu ar ne, tai jeigu buvote susirinkime, galėjote girdėti. Faktas, kurį naudojate prirodymui apie mano nesupratimą žodžio «revoliucija», yra neteisingas. Padėkim, jeigu jis ir būtų teisingas, tai visgi dar neatsako prirodymui, kad aš nesuprantu žodžio «revoliucija». Jeigu užmiršote, ką aš sakiau, tai čia atkartosiu. Pagarsindamas Baltrušaičio «Revoliuciją», pasakiau: «Kurie norite patapti revoliucionieriais, pirkite šitą knygelę». Kam tat perkeisti sakinį? Juk jūs save vadinate teisingais žmonėmis.

Tokius «revoliucionierius», kaip jau minėta, imant nuo Svirs-

kio iki Mizeregagai, (*) kurie netik Sąjungai, bet ir abelnai visiems lietuviams daug blogo padarė, pasmerkiau. Jeigu komisija juos garbina, tai garbink, bet aš to, tai jau niekad nepadarysiu.

Iš viso protesto matyti, kad komisija turi labai keistą supratimą apie idėją socializmo. Mat, jeigu socialistas ir blogiaus-darba atliktu, tai jau apie tai neglima nieko sakyti, nes tai «apteršimas socializmo».

Jūs atsišaukiate į draugus darbininkus, pranešdami, kad aš esu jau nedraugas. Keistas yra pranešimas. Rodosi, kad iki šiam laikui, tai aš buvau ten kokių patentuotu «draugas», arba nors turėjau aplikaciją padavęs, kad tokiu pastoti. Visai ne. Aš nebuvau visų draugu iki šiam laikui, neigi visi buvo mano draugais. Jeigu kas buvo mano draugais, jais ir bus. Būti keno-nors «patentuotu draugu» arba tokį turėti, suvis mažai reiškia. Aš ir ne «draugu» būdamas galiu teisybę jums į akis pasakyti ir to suvis nesidroviau ir pasižadu ant toliaus to vis laikytiesi.

Ant pat galo patarčiau Jums vienyti darbininkus ne vien tik žodžiais, bet ir darbais. Tas viskas, kas tik puikiai skamba ant popieros, turėtų atsispindėti ir darbuose, o tada užgims toji pageidaujama vienybė, lygybė ir laisvė. Tai tiek turiu Jums pasakyti ant Jūsų protesto.

Jonas V. Lutkauskas, TMD. Pirmin.

NB. Iš p. J. V. Liutkausko atsakymo aiškiau negu iš LSS 7 kp. protesto galima pastebėti tikrą spalvą p. J. V. L. kalbos, o teisybė tik ir geistina. Tečiau sunku yra suprasti p. J. V. L. argumentus, kad jam nerūpėjo slopinti socializmo plėtojimąsi; ne-socialistų suririnkime daugiausiai kalbėti apie netobulumą LSS, ypatų «griekus» daryt be išskirimo organizacijos griekais, o antgalio *abejonė* apie socializmo žadamą *laisvę*, mums taipgi liepia labai *abejoti*, jog tas viskas buvo daroma su gera intencija socializmui.

Red.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. *Žinios* turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. *Žinios* iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

KENSINGTON, ILL. LSS. 137 kuopa Vasario 19 d. parengė vakarą. Buvo parengus ant 26 d. Vasario, bet kleikalams uzbėgus už akių ir tą pačią dieną ir jiems rengiant teatrą — perkėlė ant 19 d. Buvo lošiama Upton Sienclair 1 veiksmo dramą «Vagys» (vertė K.J. Valys) ir Br. Vargšo 1 veiksmo drama «Penktas Prisakymas» (abi dramos rankraščiuose). Abu veikalėliai atlikta gerai. Ypatingai gerai lošė J. Vainorienė — rolėje Helenos Austin; gerai atlošė ir N. A. Vilimaitis. Dramoje «Penktas Prisakymas» geriausiai atlošė Z. Mileika — rolėje senio Tulučio ir J. Ryskus — rolėje Srokio šnipo. Kiti irgi gerai atlošė.

Po lošimo buvo dainos. Dainavo vyrų latvių ir LSS. 81 kuopos chorai ir L.M.D. «Aido» maišytas choras. Geriausiai padainavo vyrų soc. choras, po tų sekė latvių soc. choras. Silpniausiai padainavo L.M.D. «Aido» choras. Buvo ir deklaracijų.

Po to, buvo šokiai ir lakiojanti krasa. Prie to, zinoma, kaip paprastai, netruko ir gėrimėlių, kurių pasekmės

buvo tos, kad nekurie draugai susipyko tarpe savęs, o namo eindami ir dailiai apsiglostė... Liudna, kad pas mus nė vieno vakaro negali parengti be «baro», prie kurio sustoję draugai, pasiėmę į rankas butelius alaus, traukia «Marselietę» ar «Broliai Sukruskim» ir tuom tik nuo savęs baido žmones. Liudna...

Vienas iš daugelio.

CLEVELAND, OHIO. Vietinė LSS. 3-čia kuopa parengė prakalbą 19 d. Vasario. Kalbėtojas buvo vietnis drg. K. Vaivada, pagal prakalbų programą, pirmiausiai buvo perstatytas manoliogas «Aficerias ir kareivis», perstatė draugai: D. Pretkus (aficerias), V. Bukaukas (kareivio), sulošė puikiai. Deklamavo M. Budrikiute (mergaite) «Ei sustokim» nudavė puikiai, taipgi tarpais skambino ant pijano. Yra labai malonu matyti jaunos mergaitės gabumą, žavėjantį žmogaus sielą.

Drg. K. Vaivada kalbėjo dvejose temose, pirma: «Socializmo mokslo teorija ir taktika», sulygindamas su «dešimts dievo prisakimu», nurodė kaip mūsų kunigeliai veidmainyste prisidengę šaukia: «nevogk, neužmušk» ir tt.. O patįs laimina kares ir kad dabartinė biurokratų bei kapitalistų luoma, paeinanti nuo «dievo», vien tik yra veidmainiais!...

Pertraukoj kalbos buvo perstatyta trialogas «Kam ir už ką», perstatė dr-gai: Š. Šlekys, A. Laukus ir S. Banys, atlošė neblogai. Taipgi deklamavo M. Garmuvienė «Kad bučia potė» ir sudainavo solo «Lik sveika brangiausia Lietuva», dainavo artistiška.

Antroj temoj drg. Vaivada kalbėjo, mašinerijos klausime ir aiškino socialistų programą ir ragino skaityti mokslis kas knygas, o ypatingai darbininkiškas.

Programos vedėjas drg. V. Geibis, ragino skaityti pirmieviškus laikraščius ir neklausyt vietinio kunigo zaunų bei burnojimo. Kunigai už dyką dalija «Draugą» o kitus laikraščius prakeikia dėlto, kad teisybės bijosi, kuomet kiti laikraščiai parodo begėdiškus kunigų darbus. Ragino prigulėti prie vietinės LSS. kuopelės. Prisiraišė vienas draugas.

Šiomis dienomis buvo byla Baltrukonio su kun. Halaburda; Prisaikintųjų Teismas— duėjo už kunigą, 10 už Baltrukonį; byla tapo atidėta ant toliau, bus renkama nauja Grand Jury (prisaikintųjų teismas). Dalykas beveik kone toks pat, kaip Chicagos lietuvių istorijoj.

Kun. Halaburda pasamdė gerus katalikus, kad liudytų už jo pusę, taip nekurie geri katalikai padarė. Girdima, kad tokius liudininkus Baltrukonis žada patraukti teisman.

V. Geibis.

FOREST CITY, PA. Vasario 22 dieną šiame mieste-lyje atsibuvo LSS. 140 kuopos parengtos prakalbos.

Kalbėjo drg. J. Stasiulevičius iš Philadelphijos, du kartu. Pirmą kartą kalbėjo, kaip žmogus ant žemės atsirado ir paskui valdžia. Antru kartu kalbėjo, ką duos socializmas ir ką jau davė unijizmas. kalba, vienies patiko, kitiems ne, o dėlko nepatiko, tai žemiaus parodysiu.

Tarpe J. J ančaitis deklamavo «Artinas galas» ir prie užbaigos: «Męs eisim mokslo keliais».

Publikos prisirinko nedaug, gal apie šimtą ypatų, tarp kurių buvo beveik pusė moterų. Matyt, kad jau mūsų moters geriau supranta, kas žmogui yra reikalinga, negu vyrai. Nekurie biznieriai atėjo ne dėlto, kad prakalbų pasiklausyti, bet kad betvarę padaryti. Kur tau, socialistai kalba... O čia vėl kalbėtojas sako: «jei darbininkai nedirbtų, tai pas jus nepirktų ir jūs eitumėt, iš kur atėjote, tai ko jūs bljote socialistų? Bučieriai, grioseriai ir saliuininkai?»

Prie užbaigos uždrožė ir kunigijai. Kad vietoj Kristaus mokslą skelbti, skelbia melus ir prietarus. Primine ir kaip Czenstakave jie puikiai padarė, kad jau ir prasčiausi žmonės žino jų darbelius.

Ar šiaip, ar taip, o j tų mūsų žmonių protus visgi naujo protavimo kibirkštis pasiliks įsikverbus.

Ten Buves.

KENOSHA, PA. Nors nelabai smagu butų užimti or-gane vietą, bet suprasdamas, nors kiek tiesos, vis, rodos, negalima užtylėti apie tamsybės apaštalo darbelius.

Mūsų miestelyje yra LSS. 58 kuopa, gyvuojanti jau nuo 1906 m., bet nebuvo dar atlošta joks teatras lietuviškoj kalboj. Bet dabar per kokius 3 mėnesius mokinomės komediją «Lėkė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas».

Iš vyrų turėjom visus lošėjus, stokavo tik moterų. Gavome, žinoma karštą katalikę, kuriėjo ir mokinosi lošti iki pat parengto vakaro. Bet kada mums reikėjo stoti ant scenos, pasirodė, kad męs neturime mūsų artistės, kuri kunigo įbauginta visai ne atėjo lošti. Laimė, kad jos rolė buvo trumpa, tai apsiėjome be jos; dr-gė Glinskienė atliko abidvi roles ačių jai!

Mat kun. J. Kleinauskas norėjo mums užtaisyti «komediją», bet nenusisekė žmogeliui. Kun. gerai žinojo, kad iš jo paklusnųjų avelių viena eina pas cecilikus mokintis ir padėti sulošti teatrą, bet kunigas vis nieko niekam nesakė iki paskutinių dienų, tada pasišaukė merginos tėvą ir pasakė, kad jeigu leis savo dukterį pas tuos bedievius, tai negausis griekų atleidimo, o duktė, tai niekad negaus nė «šliubo» ir nė griekų atleidimo.

Žinoma, fanatikui tokio įbauginimo ir užteko. Čionai ir pasirodo kunigėlis su tamsybės mokslu, nieko nepesdamas nabagėlis.

Vakarai: 28 ir 29 Saus. abudu atsibuvo kuograziausiai, su teatru, deklamacijoms, dainomis ir šokiais. Dainavo Lietuvos kanklių Dainoriai» po vadovyste drg. Kvedero (varg). Turime išstarti dainoriams širdingą ačių.

Drg. Kvederai, kuris daugiausiai prisidėjo prie perstatymo komedijos ir daug suteikė mums reikalingų dalykų, taipgi ačių.

Z. M. Songaila.

E. CAMBREDGE, MASS. Kas sako, kad mūsų lietuviški kunigai nieko neveikia žmonijos labui, tai tegul pažiuri į šio miestelio lietuvių kleboną, kuris apie kokį 100 «netikėlių» atvėrtė ant tikro kelio, o kur mūsų įvairios organizacijos, kaip tai: SLA., LSS. ir TMD., o kiek tų pašelpinių draugysčių, polit. klubų ir tt.. O juk visur kunigėlių pridėta

triušo, kad surengti ir apmąstyti kaip iškeikti nors komitetą, kuris draugystę veda ne palei jo norą, kad tas tiesa, tai tą parodo ir paskutiniai nuotikiai iš E. Cambridge, kur nors tai nenauja lietuviška kolonija, bet ir nedidelė ir mažai apsišvietusi, bet kuomet atvažiavo kunigas Krasnickis, tai lyg grybai po lietui pradėjo augti visoki socialistai ir laisvamaniai, kurie mūsų kunigėliui negeistini. Ir ant galo 18 d. Vasario sustvėrė nauja LSS. kuopa, kas pažįstančius šitą kolon. labai nudyvino ir sako, kad jeigu nebutų buvę čia kun. Krasnickio, tai ir per 10 metų čia nebutų buvę nė vieno socialisto, o dabar iškarto sustvėrė čielą kuopą, net apie iš 15 narių. Tai mat, kun. ir nedirba.

J.P. Raulinaitis.

CHICAGO, ILL. Kaip buvau pranešęs «Kovos» skaitytojams, kad Su. Liet. Am. 36 kuopa parengė balių, taigi skubinu pranešti, nors keletą žodžių apie atsibuvusį 19 d. Vasario parengtą 36 kuopos vakarą su perstatymu veikalo «Tai Politika». Programo viso neminesiu, tiktai paminėsiu tuos, kurie geriausiai davė socialistams vėjo.

Daugiausiai gavo vėjo soc. nuo p. Laukio, nes jisai nurodė, kad tiktai vieni socialistai yra neužganėdinti iš naujos konstitucijos, esą tik jie kelia visokias riaušes.

Pagal p. Laukio manymą, tai tik socialistai neužganėdinti, o kitiems visiems patika cariškos valdybos darbas pagal naują konstituciją. Bet aš paklausčiau pono Laukio, dėlko 36 kuopoj 95 nariai neužsimokėjo, ar tai visi socialistai? Matyt p. Laukis mažai supranta apie tuos dalykus, jeigu taip pasakoja.

Kodėl p. Laukiui dabartinė S.L.A. Centro valdyba tokia gera? Todėl, kad davė jam S.L.A. istoriją parašyti, o toliau žada įsprausti prie «Tėvynės» už redaktorių, nes dabartinis «Tėvynės» redaktorius jiems nepatinka, nes jį jų dūdą nepučia. O. p. Laukis nepavydėtų Centro valdybai pagyrimo.

Taigi p. Vaitiekunas pradeda nertis iš socialistų kailio, nes pradėjo su pasišventimu darbuotis dėl tautiečių. Ar tik nepradės eiti p. Damijonaičio pėdomis!

Žmogus.

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS. referendumai «V» ir «VI» 1910.

Rajono sekretoriams tapo išsiuntinėta referendumų blankos. Sekretoriai nevilkinančiai jas išsiuntinė savo rajono kuopoms.

Bet dabar noriu atkreipti visų kuopų atydą ant to, kad šie referendumai jau bus balsuojami pagal naują referendumų balsavimo tvarką, kuri tapo priimta per LSS. Referendum III (pasekmės tilps šiame ar sekančiame «Kovos» nr.). Sulyg naują tvarką blankos bus išsiuntinėta toms kuopoms, kurios priklauso prie rajonų (išskyrus VIII Illinois rajoną) per rajonų sekretorius, todėl tos kuopos, kurios gaus referendumo blankas nuo rajonų turi jas sugrąžinti rajono sekretoriui, o Centro sekretoriui sugrąžis tik tos kuopos (ir pavieniai), kurios aplaikys blankas nuo Centro sekr. Žodžiu sakant, blankas turi sugrąžinti tam, kas prisiuntė. Ir blankos turi būt sugrąžintos nevēliaus, kaip ant blankų pažymėta.

Jei kokia kuopa neaplaikė blankų, lai atsišaukia pas Centro Sekretorių, o jei prle rajono (išskyrus VIII rajono kuopas) priklausau, lai atsišaukia pas savo rajono sekretorių, kuris nevilkinančiai prisius.

VIII Illinois rajono kuopoms bus išsiuntinėta per Centro sekretorių, todėl, kad nuo to rajono viršininkų negalima gaut jokių pranešimų.

LSS. Centro Sekretorius *A. Purvis.*

Prie Referendum «I» š.m.

LSS. 34 kuopa paremia 83 kuopos padarytą amendmentą prie referendum «I».

LSS. 34 kuopa taipgi paduoda kitą pataisymą prie to paties referendumo, t.y. kad įnešimo pirmame paragrafe vietoje žodžio «nesajungiečius», būtų padėtas žodis «nesocialistus». Šis 34 kp. pataisymas bus paimtu į atydą ir įnešime tas žodis bus pakeistas, nes ir 19 kuopos sekretorius patėmijo, kad paduodant įnešimą tame paragrafe ant to žodžio padaręs klaidą.

Taipgi pranešu, kad su šiuomi užsidaro diskusijos ant to klausimo:

LSS. Centro Sekr. *Aug. Purvis.*

LSS. Referendum «II» 1911m.

LSS. 34 kuopa taipgi paremia 145 kuopos įnešimą, kad prisidėti prie Socialist Party.

L.S.S. Centro Sekretorius *Aug. Purvis.*

Atydai Illinois rajono kuopų

LSS. 137 kuopa Kensingtone, matydama, kad Illinois rajonas užgriebia perdidelį plotą ir LSS. kuopos yra tik dviejose daljse: šiaurinėje ir Pietinėje, kad pertai kuopoms šaukti rajono konferencijas, darosi iškaščiai;

kad jeigu rajono konferencija yra šaukiama šiaurinėje rajono dalyje, tedalyvauja tik šiaurinės kuopos, o pietinėje tik pietinės, kad taip išsiplaškus kuopoms apsisunkina susišėsimai ir jau nuo poros metų, nėra sušaukta konferencija;

kad didumas rajono ploto paralizuoja patį veikimą, nutarė Illinois rajoną skelti į dvi dalis: šaurinę ir Pietinę, ir kuopos Ill. rajono malonės išreikšti savo nuomonę per «Kovą». Pritarus kuopoms, bus šaukiama šiaurinės dalies rajono konferencija.

LSS. 137 kuopos Sek. *K. J. Valys.*

DRAUGŲ ŽINIAI.

LSS. 119 kuopa Milwaukee, Wis. savo mėnesiniame susirinkime, laikytame Vasario 26 d. vienbalsiai nutarė prašalinti iš kuopos V. Gumauską, kuris apkraustė kišenius drg. F. B., bet likosi suimtas ir nuteistas kalėjiman ant 90 dienų. LSS. 119 kuopa praneša draugams sąjungiečiams, kad V. Gumauskui kur-nors bandant prisirašyti sąjungos kuopon, žinotų su kuo turi reikalą. Gumausko darbas yra neišteisiamu.

LSS, 119 kuopos Sek. *J. B. Šeškevičius.*

Visuvarbiausiai reikalinga yra mesti į šalį visus ypatingumus ir jų negabent į susivaziavimą. Mažiau turime paniektinti kitą, o daugiau atkreipti atydos į dalyką, kur netur lošni svarbiausios rolės «aš», kas kitų ir geriausių sumanymų, rankiai sunaikina, nes juose, mat, stovi «aš». Tik draugiškai veikiant, matydami kiekviename kaip lygiai ir savyje tibi: geras ir blogas puses, o nevien blogas pas kitą, o geriasias pas save. Tokiu tik budu galėtume prašalinti vienpusiškuumą, o su tuo sykiu ir ypatingumą.

Laiks jau pasirodyti, kad jau subrendome ir mokame svarkytiesi, o tą galėsime parodyti tik rimtai, nevienpusiškai dalykus imdami. Taigi draugai, rengkimės susivaziavimam, bet prisirengkime atsakančiai, kad susivaziavimas priduotų naujas spėkas ir norus tolesniai veikti darbininkų luomos išsiliosavimo dėlei ir kad tas veikimas išduotų kuogeriausius vaisius.

Su tikriausiais linkėjimais,

J. Andriukaitis.

Pranešimas LSS. Rajonų Sekretoriams.

Gerbiami draugai! Malonėkite prisijūsti naujai išrinktų Veikiamojo Kom. narių vardus ir antrašus, nes senieji nariai atsisako dirbti, o darbo daug yra (referendumų), daug ir reikalauja, kad jie būtų kuogreičiausia nubalsuota. Todėl malonėsite kuogreičiausia prisijūsti.

LSS. V. Kom. Sek. L.S. Kupčinskas
217 E. Centre st., Shenandoah, Pa.

Kensingtono lietuvių atydai.

LSS. 137 kuopa rengia prelekciją ir prakalbas. Prelekcija bus skaitoma Subatoj, Kovo 11 d. E. Kensington Ave. Pradžia 7 val. vakare. Bus skaitoma J. Juodžiukyno referatas «Utopija ir Socializmas».

Nedėlioj, Kovo 20 d. toje pet svetainėje atsibus prakalbos, prasidės 5 val. vakare. Užkviečiami visi lietuviai ir lietuvaities, nes kaip prelekcija, taip ir prakalbos, labai užimančios ir naudingos.

Komitetas.

LSS. 137 kuopos pranešimas.

Nuo šio laiko reguliariški susirinkimai bus laikomi 1 ir 15 d. kiekvieno mėnesio, F. Shedwillo svetainėje, 341 E. Kensington Ave. Kensington Ill. Pradžia susirinkimų lygiai 8 val. vakare.

Malonėkite visi draugai ir draugės lankyties į susirinkimus ir nesivėluokite. Nepamirškite nė dienos susirinkimų, nes nebus nė per laikraštį, nė per atvirutes apie susirinkimus nebus pranešta.

Sekretorius.

Pranešimas LSS 4-to rajono kuopoms.

Kovo 4 d. tapo išsiuntinėta visoms 4-to rajono kuopoms rajono viršininkų nominacijų blankos ir nuo rajono organizatoriaus statistikos blankos, ant kurių kuopų sekretoriai, peržiūrėję pereinutų metų protokolus, turi atsakinėt ant šių pažymetų užklausimų ir sugražinti rajono organizatoriui.

Kuopos visos butinai turi dalyvauti nominavime viršininkų. Pereituosio rinkimuos kai-kurios kuopos nedalyvavo ir tas labai

negerai. Blankos turi būt sugražintos iki 20 d. Kovo 1911 m.

Taipgi kai-kurių kuopų apsimainė susinešimų sekretorai, o atrašų neprisiuntė rajono sekretoriui, kai daro daug painių susinešimuose su kuopomis.

LSS. 4-to rajono Sek. J. Verbyla, 109 Grand St. Brooklyn, N.Y.

Padėkavonė.

LSS. 4-ta kuopa viešai širdingai dėkavoja draugams už padarytas aukas dėl išteigimo minėtos kuopos knygyno: Juozas Šmotelis 16 egz. didelių knygų, «Dilgėlių» ir «Laisvosis Minties» kompletus. Viso \$13.85 vertės. J.P.M. paaukavo 44 egz. smulkių knygelių, vertės \$9.66. J. Sankunas, 7 egz. didelių knygų, \$8.85. Dabar knygyne randasi 309 egz. visokio turinio, visos apdarytos, vertės \$293.19.

Varde LSS. 4-tos kuopos Knygius J.P. Markus.

Pajieškojimas.

Pajieškau savo dėdės Simano Kalėdos ir brolio Jurgio Juškevičiaus, abudu iš Suvalkų gub., Senapilės pav., Panemunės gm., Pažaislės—Dobrovos kaimo; dėdė pirmiau gyveno Westville, Mass., 15 metų kaip Amerikoje, o brolis 13 metų Amerikoje, pirmiau gyveno Wilmerding, Pa., o dabar nežinau kur jie randasi. Kas apie juos žino, ar jie patįs, meldžiu atsišaukti šiuo adresu:

J. Juškevičius, P.O. box 94, Oglesby, Ill.

Koncertas, Baliai ir Ferai.

Rengiamas Latvių Socialistų kuopos «Straadneks», 11 d. Kovo, 1911 metų. Pradžia 8 val. vakare, 949 N. Franklin st., Merchantile Hall. Malonėkite susirinkti visi, nes bus gražus pasilinksminimas. Įžanga 25c.

Kviečia Komitetas.

40 met. apv. Paryžiaus Komunos.

Rengia Socialist Party vietinis skyrius LABOR LYCEUM svetainėje, kerte 6 th ir Browne St., nedėlios vakare, Kovo 19 d. 1911 m. Philadelphiaj. Kviečia ir lietuvius atsilankyti.

FARMOS! FARMOS!

Štai puiki proga igyti Farmą! Žemė apgyventa 61 lietuvių farmerių. Šioj kolonijoj lietuviai turi suorganizavę Ukišką Draugystę palengvinimui ukininkavimo ir apdirbimui lauko, taipgi susielpia laike ligos. Ši lietuvių kolonija randasi Lake Maisan paviete, Michigan valstijoj, vakariniame krašte palei ežerą Michigan prie pramoningų miestų ir miestelių; tarpe 4 gelžkelių, tarpais gražus tyro vandens upeliai ir žuvingi ežerėllai. Turime toje apielinkėje pardavimui tūkstantį (1000) farmų, geros, derlingos žemės; ir pigios, geros žemės visokiems javams, daržovėms, sodams ir pievoms; pienininkystei, galvijų ir paukščių auginimui. Parduodame pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Gali pasirinkti kas kiek žemės nori. Prekė nuo \$10,00 iki \$25,00 už akrą. Norinti pirkti kreipkitės adresu:

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake Co., Michigan.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momentą: sukylimą liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisilintimu 20c., daugiau imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarpe darbininkų kleos revoliucijoniškas mintis.

Norintieje turēt šį paveikslą kreipkitės į «Kovos» Administraciją.

575 m 23 AKMENAIŠ
"RAILROAD"
LAIKRODĖLIS.

Ausuke užsakomas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Aukso dengtas, gvarantuos 20 metų. Lukštal abi pusės uždaromi, gražiai engraviruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laiką, specialiai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkelio, ir per nuolat keliančius. Pasiūtime vyrišką ar moterišką laikrodėlį gavę pareikalavimą ir antrąją per C. O. D., leidžiame išgžeminti ir užmokėti tik \$5.75 ekspreul. Jei rasite netinkantį, sugrąžinkite. Atmink, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokėti \$35.00, jei jį tau slulytį pirkti iš kalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato paunksuotą retėžėlį su briliuku dykai. **EXCELSIOR WATCH CO** 903 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

**DR. RICHTER'S
"PAIN-
EXPELLER"**

Su vienu buteliu
Pain Expellerio

Galit askausmu giltine praginti. Šiems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda taip greitai palengvimo ir pastovenciai skausmuoso Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t. t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl st., New York.

Tėmykit ant Ankerio
ženkle apsaugojimo

**Carsinkities
„KOVOJE“**

**JAUNI VYRAI
SENI VYRAI
VIDURAMŽINI VYRAI**

Vyrai kurie žada apsigesti— vyrai ligoti— vyrai kurie bodami neprotinti dasileida perviršumą— vyrai nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negale pynai naudoti priimamam gamtos,— **vysli tie vyrai tur pareikalauti viena iš tuo knygu.** Ta knyga pasakis kaip vyrai sunaikin sava sveikata, kaip jie igama ligas ir kodiel jie netur apsigesti budame tame padame.

Ta knyga teipgi pasakis suprantamoje kalboje kaip vyrai kurie tur **Užnuodijima kraujo, arba syfilis, Triperi, arba gonorrhoea, Nusilpnelma, Abetna pragaišti špeku, Pragaišti gvyvbes skytstimo, Naktinius ni begimus, Rheumatizma, Organiškas ligas, Pylva, Kepenu Pules ir Inkštu ligas,** gali but gairuotas išgydyti sava nuomusė, privatnai ir slapta, su ma žais kaštais.

Tukstančiai vyrų atgava sava tobulą sveikata, spira ir stiprumą per parėlbą tuos knygos. Ji ir krautu b nios ir talpina šiam tykrus slaptibes, kurios vyras už žinoti. Netrotikiet sava piñingu mokieliami už prasta bevertės, vaistus iki kolaik neperskaitisti šitą knyga pasakis kodiel jus kentėti ir kaip galeit galutinai išgydyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama **VYSAI DYKAI**. Mes užmokam ir paėta. Išrašik aiškele sava varda, p varde ir adresą ant šio kupona ir išsiusk ji mums šendena.

Kuponas dykai gautos knygos.

Siusk ji šendena.

DR. JOS. LISTER & CO.
L. 303, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

Godotini: Aš esu užinteresuotas jūsu pasiulimui dykai išsiunsti knygos ir norečiau, jog jus išsiustumėt man vieną iš tuo knygu.

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Stejtas.....

**50,000
KNYGU
DYKAI DIEL VYRU.**

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, kad jau sulaukėme ir 10 No. «Visuomenės» Prekė N. tik 25c. Kartu NN. 1, 2, (trečias jau išsibaigė) 4, 5, 6, 7, 8-9 ir 10tik už \$1.45.

Podraug pranešu, jog «Visuomenės» pakolaik ne visi numerai išsiparduoda. Jeigu draugai taip mažai reikalauis ir ant toliaus, tad būsiu priverstas pranešt «Visuomenės» išleistuvei, idant daugiaus nesiuntinėtų, nes nenorin, kad S-ga perdaug išiskolintų «V-s» leidėjams. Todėl draugai, jeigu norite tą vienatinį Lietuvoj išseinantį laikraštį, kuris rūpinasi mūsų visų reikalais, paremti, tad jūsų pareiga daugiaus rūpintis jo platinimu.

Reikalaudami «Visuomenės» ir siųsdami pinigis, adresuokite ekančiai:

«KOVA» 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

ŽEMAITES RAŠTAI

Antra patalsyta laida leidžiama prenumeratos keliu. Kad paskubinti ŽEMAITĖS RAŠTŲ laidą, nusprendžiau nuo dabar duoti prenumeratoriams **dovanas**. Kas užsiprenumeruos ŽEMAITĖS RAŠTUS gaus tik-ką išėjusią iš spaudos knygele: «Seniau ir Dabar». Prenumerata dabar tik **\$1.00**.

A. ZYMONTAS 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

M. Rosenbaum,

**SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.**

Parduoda laivakortes ant gerlausių linijų laivų.

Išmains pinigis ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svioto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Grazus prie laikrodėlio socialistiškas retėželis su globu, broliškai sveikinamomis dvi rankos arba su švyturiu ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c. Socialistiški ženkleliai visokių gatunku: paprasti—preke 5c, paunksuoti—preke 25c. daugiaus imantiems nuleidžiama nuosimtis. Reikaludami stuskit pinigis knygos ženkleliais arba Money Orderiu.

«Kovas» Administracija.